

POSLEDNÍ
SLOVO
MÁ

JAN REJŽEK > JAN REJŽEK!

Z mého deníčku 3
(2010–2015)

Galén

POSLEDNÍ
SLOVO
MÁ

JAN REJŽEK > JAN REJŽEK!

> Z mého deníčku 3
(2010–2015)

POSLEDNÍ
SLOVO
MÁ

JAN REJŽEK > JAN REJŽEK!

Galén

Sloupky Jana Rejžka byly publikovány
v Lidových novinách v letech 2010–2015.

Upozornění

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této tištěné či elektronické knihy
nesmí být reprodukována a šířena v papírové,
elektronické či jiné podobě bez předchozího
písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné
užití této knihy bude trestně stíháno.

© Jan Rejžek, 2016

Preface © Jiří Peňás, 2016

Typography © Bedřich Vémola, 2016

© Galén, 2016

ISBN 978-80-7492-340-1 (PDF)

ISBN 978-80-7492-341-8 (PDF pro čtečky)

Cesta Jana Rejžka do Načeradce a zpět

Když se na redakčních poradách Lidových novin hodnotí aktuální noviny, což je takový nudný rituál, často hodnotitel nad Rejžkovým Posledním slovem pronese něco na způsob „to snad ani nemá cenu komentovat, no jo, typickéj Rejžek...“.

To je okamžité doporučení, co první číst. Hned je jasné, že kdo neměl náhodou ještě Rejžka přečteného, okamžitě začne. Během četby pak bude pocukávat koutky úst, někdy se rozesměje nahlas. A někdy zakroučí hlavou, že to už je teda fakt hodně na hraně. Ale pak zase uzná, že je to skvěle napsáno a že tak, jako Rejžek, to nikdo neumí.

I já jsem ve čtvrtek vždýcky trochu trnul, co tam ten umanotec zase napíše, koho tam urazí, koho zneuctí, koho zesměšní... A zároveň jsem se těšil. Neboť člověk je tvor škodolibý, jak známo. Většina Rejžkových obětí si to ostatně zaslouží a patří jim to. Jen každý nemá nátku to do nich takhle napálit. Jan Rejžek má. To ostatně víme.

Ale chtěl bych tu napsat, že ta obecně známá tvář Jana Rejžka coby sršatce, neurvalce a nepřítel středního proudu a některých zpěvaček je sice možná ne tak zcela nepravdivá, ale – je to jen jedna ta tvář, ta vnější, tedy možná spíš maska.

Ta opravdovější je totiž ve skutečnosti značně odlišná.

Je to tvář člověka, který stále něco hledá, stále je něčím zaujatý, něco pozorně sleduje, něčím se stále zabývá, ba je tím posedlý. Neznám totiž jiného člověka, který s takovou vášní do sebe vstřebává nejrůznější podněty světa, který tak hltavě čte nejrůznější romány, poslouchá tuny hudby, hledí na desítky filmů (týdně), je prostě všude a u všeho. Jan Rejžek je každý den v divadle, pak stihne koncert, skočí do putyky za svými kamarády a před usnutím přečte nový

kamerunský román. Ráno pak vstane, obhlídne, kdo během minulých čtyřadvaceti hodin na světě umřel, kdo co blbého pronesl či napsal na Facebook, což rychle okomentuje. Pak sedne a napíše několik těch nekrologů a připraví si playlist na pořad třeba do Načeradce, kam večer vyráží se svým pořadem. Je-li středa, napíše Poslední slovo.

Když dopíše, stihne ještě skočit na fotbal do Edenu na svou milovanou Slavii, pak maže do divadla, hned jak padne opona, ovšem ještě sklenka na baru a už nasedá do osobního vlaku do Načeradce, odkud se do Prahy vrací právě v okamžiku, kdy začíná nějaký koncert v nějakém baru. To už má rozečtený další, tentokrát uruguayský román, o kterém by rád zítra napsal glosu. Mezitím se setká asi se sto dvaceti lidmi, někteří jsou pořád ještě jeho kamarádi. S polovinou z nich si dá sklenku a vykouří padesátou cigaretu. Zapomene někde šálu, ale stačí se pro ni vrátit, protože na ulici fouká. Mezitím si poslechne tři nové desky hip-hopu, world-music a hornáckého folkloru. Napíše o nich. Dočte korejský román a skočí si do kina na čtyřhodinový maďarský film. Vychází ven, potká starého přítele, který se před ním chce skrýt, protože nemá tolik času a vzpomene si, že ho před rokem Rejžek trochu urazil, ale to už ho Rejžek odvádí na skleničku, kterou dopíjí a běží na vlak do Načeradce. Během cesty si uvědomí, že tam byl včera a dneska má být vlastně v Havířově, což na poslední chvíli stihne...

Vrací se do Prahy, je trochu unavený, a tak si před spaním pustí tureckou telenovelu. Ještě než usne, si uvědomí, že je středa a že musí poslat do redakce Lidových novin Poslední slovo. Ráno se bude se číst první jako vždy.

Jiří Peňás
léto 2016

> 2010

Loučení s Rebusem

Loni nás opustilo mnoho osobností, ale také jedna fiktivní. Dva roky po Británii se i zdejší čtenáři rozloučili s inspektorem Johnem Rebusem (hrdinou detektivních románů Skota Iana Rankina), který odešel do penze v závěrečném díle s vtipným českým názvem *Poslední rébus* (v originále *Exit Music*), vydaném jeho dvorním nakladatelstvím BB/art v půlce listopadu. V dobíhajících minutách služby ještě stihl rozluštit případ vraždy ruského básníka a disidenta a rozmotat nitky, jak souvisela s poslanci Skotského parlamentu a s věčným Rebusovým rivalem, králem edinburských gangsterů, Velkým Gerem Caffertym. Kam se na to hrabe vánoční tombola v Brně, kde primátor a hejtman náhodou vyhráli zájezd do Egypta a Forda Fiestu. Ve Skotsku také gómovou ufachčit šmé.

Co o milovaném Johnu Rebusovi vlastně vím po přečtení sedmnácti příběhů, přičemž všechny (!) jsou v tuzemsku k mání v uspokojivých překladech Aleny Jindrové-Špilarové, Věry Štovičkové, Jarky Stuchlíkové a Jitky Fialové? Jeho dědečkem byl polský emigrant (stejného původu je kupodivu i inspektor Charlie Resnick jiného výborného britského detektivkáře, Johna Harveyho). Po vojně se dal ke zvláštním službám, kde se však zhroutil a odešel radši k policii. Z rozvedeného manželství měl dceru. Přes úspěchy v odhalování vražd vyvolával intuitivním stylem pátrání nelibost u nadutých nadřízených a nedočkál se nikdy povýšení.

Vzbuzoval mé sympatie nejen tím, jak šel tvrdě po korupci mezi politiky a policisty, ale i proto, že nevěděl, koho volit, střídal partaje, a stejně si pak rval vlasy. Asi fandil druholigovým Raith Rovers, třebaže jeho platonická láska, detektiv konstábl Siobhan Clarkeová, třímala permanentku na Hibernian F. C. Rozhodně si nepotrpěl na módu, moc kouřil, pil jako duha a ke všemu míchal pivo s whisky. Ke stáru zvládl posílat mobilem esemesky, zbývalo, aby se naučil tečky a čárky.

Čerpal z obrovské sbírky desek a znalostí o rocku, často se zmiňoval o oblíbeném písničkáři Johnu Martynovi (na pohřbu si chtěl nechat zahrát jeho LP *Solid Air*) a Rorym Gallagherovi. Mimochodem, Ian Rankin přiznal, že ho při modelování Rebusovy postavy inspiroval „šestý Stoun“, zesnulý klávesista Ian Stewart. Ostatně původní názvy knih *Black And Blue* a *Let It Bleed* odkazují k albům Rolling Stones.

A co teprve samotářův zpackaný erotický život! Marne usiloval o revírní inspektorku Gill Templerovou, románek prožil s lékařkou Patencií Aitkenovou, ale kdo by vydržel s mrzoutským policajtem, který se oženil se svou prací?

Rankin nedávno naznačil, že *Poslední rébus* není definitivní kniha o Rebusovi, nýbrž jen konstatování jeho odchodu do důchodu. Možná v dalších detektivkách převezme hlavní part Clarkeová, leč jak Rebus znám, nedá pokoj a bude i v civilu štourat do nevyřešených „pomníčků“. Takže, Johne Rebusi, vrať se! Neboť na rozdíl od Miloše Zemana a jeho party ex-komunistických penzistů existují senioři, po kterých se mi stýská. Včera se k nim bohužel přidal nenahraditelný Ivan Medek...

7. 1. 2010

O sněhových poutnicích

Všichni teď píšou o sněhu, tož já si také uplácám pár kouli a budu mířit a pálit vysoko a daleko. Nevím, jaká předsevzetí si dávali na silvestra naši politici, ale zjevně zapomněli na jedno dosti důležité. Aby si konečně z veřejnosti přestali dělat legraci. Utekly pouhé dva týdny nového roku a leckteří hanební bastardi, řečeno takřka s Quentinem Tarantinem, marně skrývají pod bílou závějí svou černou licoměrnost.

Začneme Senátem. Jedenaosmdesát dospělých jedinců se zachovalo jako dítka ve sci-fi a nadělili si nikoliv dva roky, ale aspoň tři měsíce prázdnin. Pochopitelně za to může impotentní Poslanecká sněmovna, jejíž morálku dokazuje fakt, že se její organizační výbor před týdnem nedokázal sejít, aby byl schopen usnášení. Leč! „Jedou dál senátní výbory a pořádají se semináře, není to tak, že bychom si šli lehnout,“ hájí svou stáj předseda horní komory Přemysl Sobotka. Na internetu ovšem čtete, že minimálně do konce měsíce „žádné akce nejsou hlášeny“. Kecy, kecy. Spíš se ctihodní muži a ženy budou v pěkně placeném volnu věnovat partajním předvolebním kampaním. Kdyby radši vzali hrabla a uklidili maglajz u Valdštejnského náměstí...

Pražský primátor Pavel „Eskymo“ Bém se vypracoval do úlohy repetenta, který ví, že ho z ústavu brzy vyhodí, a tím pádem na všechno kašle a chodí za školu. Jeho pubertálně záhadné úteký do hor mě přestaly bavit. Jako bývalý psychiatr samozřejmě ví, co znamená pojem „vytěsnění“. Copak si fakt myslí, že sebeodvážnějším výstupem na Antarktidu uprchne před odpovědností za tunel Blanka a za blamáž jménem Open-card? V životě už bych ho nezvolil ani kronikářem Českého horolezeckého svazu. Ostatně krátce po Bémově posledním zmi-

zení na dovolenou se nad tou drzostí splášili i apoštolové na orloji.

Nakonec Jiří Paroubek. Pokud nás míní dojímat, že se nemohl dostavit kvůli kalamitě na Slovensku k pražským schůzkám s prezidentem a premiérem, měl říct prostě rovnou, že se mu nechce od ženy, miminka a fenky baseta z vládní Ficovy vily v Trenčianských Teplicích. Náhodou jsem cílil v sobotu podobným směrem, sníh nese sníh, frčeli jsme na minutu přesně, teprve cestou zpět nastala půlhodina zpoždění. Pakliže doufám, že sociálně citlivý Paroubek nepoužívá služeb panského kočího, coby potomek železničářského rodu mu rád odhalím existenci onoho dopravního prostředku, který jezdí po kolejích a říká se mu vlak. A bible s názvem jízdní řád. Stačilo vyrazit osobákem v 11.25, v Trenčianské Teplé chytit přípoj na Púchov, tam Košičana a před pátou by byl v Praze. Kdyby to ujelo, protože hostitel Robo pořád naléval borovičky, nabízel se další spoj ve 14.46, z Púchova pak Fatrou a na Wilsoňáku je v půl deváté večer. Bývalého náměstka RaJe by mohla potěšit informace, že některé rychlíky občas mívají jídelní vůz.

O něco rychlejší je autobus typu Zemák (pardon!). Z Trenčianských Teplic odjíždí ve 13.11, v Trenčíně se přestoupí do expresu Michalovce–Příbram a v 18.30 dorážíme na Florenc. To pro příště, nesvéprávný poutníče Paroubku.

14. 1. 2010

Nejen o rychnovské ostudě

Výročí neznamená pouze důležité datum v kalendáři, ale také může zrcadlit, jak si připomínaného člověka vůbec ceníme. Schválně jestli média zachytí, že dnes uteklo pětasedesát roků ode dne, kdy v koncentračním

táboře popravili teprve dvaapadesátiletého spisovatele a novináře (taktéž) Lido- vých novin Karla Poláčka? Já vím, je v tom zádrhel. Dlouho se totiž tvrdilo, že zemřel o tři měsíce dřív v osvětimské plynové komoře. V 90. letech se však podařilo najít svědkyni, účastnici pochodu smrti, která potvrdila, že přežil transport do tábora v dnešním polském Zabrze a napsal tam ještě divadelní aktovku, v níž pamětnice hrála. Teprve pak ho odvezli zesláblého na saních do Gliwice, kde zahynul.

Z Rychnova nad Kněžnou mi přišla neuvěřitelná zpráva, jak se staví radní Poláčkova rodného města k jeho památce. Léta nejsou schopni či ochotni nechat opravit fasádu školy, kam chodil. Žluto-bílá budova stojí nedaleko Kolowratského paláce, byvši vystavěna majitelem panství Františkem Antonínem Kolowratem Liebštejnským v roce 1819 jako obecní škola se třemi a později s pěti třídami. Od roku 1905 sloužil dům coby obecní úřad, potom městský národní výbor a za bolševika v něm dřepěl Dům politické výchovy OV KSČ. Asi v rámci politické výchovy k vygumování mozků bolševici odstranili ze zdi v přízemí pamětní desku připomínající zdejší návštěvu T. G. Masaryka v roce 1926. Teď tam sídlí základní škola pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jejíž ředitelka Hana Fuksová marně usiluje o opravu hroutícího se stavení.

V knize *Bylo nás pět* Petr Bajza vece: „Školu máme pěknou novou a my máme taktéž pana učitele Veselíka, on nosí zlaté brejle a o přestávce jí housku a čte si v knížce, a když vidí nezdobu, tak uloží trest, jemu je to fuk.“ Fuk je zjevně stav školy zejména městskému zastupitelstvu, které čeká, až nějakému žákovi spadne římsa na hlavu. Nejlepší by bylo tu nezajímavou barabiznu srovnat se zemí a za nezištné pomoci spřátelených firem místo ní uhnát

supermarket nebo aspoň hernu, aby se sy-paly penízky do městské kasy či do vlastních kapes, že.

Kdyby jen Rychnov! Račte si sestavit pozoruhodný puzzle, kterak se různí dutolebci snažili zlikvidovat Petra Nedomu v Galerii Rudolfinum, co se dělo kolem Středočeské galerie, jak hejtmanka Plzeňského kraje Milada Emmerová vykopla z Galerie Klatovy/Klenová Marcela Fišera, o aktuálním sprostém dění s českobudějovickou Galerií současného umění a zacházení s Michalem Škodou nemluvě. Baže, největším nepřitelem koaličních pobratimů na radnicích není korupce, ale kurátoři výstavních síní!

Budu tedy rád, když mi starosta Jiří Rokl a královéhradecký hejtmán Lubomír Franc odpoví na pár otázek. Takto si, pánové, vá- žíte Poláčkova dědictví? Máme snad my, co spolu mluvíme a milujeme jeho dílo, na školu uspořádat mezi sebou sbírku? Říkají vám něco eurofondy? Za dva roky uplyne 22. března 120 let od autorova narození. Máte šanci se usebrat, jinak vám na podzim voliči mohou slovy Bejvala Antonína říci: „Fuj, fuj, nehrám.“

21. 1. 2010

O mém Šálku čaje

Když se dnes řekne „sporták“, pánům vyta- ne na mysli nejspíš sportovní auto a dá- mám, potažmo čerstvým maminkám, ko- čárek. Já však mám na mysli profesí takto zaměřeného novináře, o níž všechno věděl Karel Čapek. Neboť napsal: „Sportovní re- daktor krom své rubriky představuje v re- dakci element statečného optimismu, rytíř- ství a vůbec mužných ctností; to už náleží k tomu povolání. V hloubi srdce je buď slá- vistou nebo spartánem, ale zakrývá to horo- váním pro fair play a vírou ve vyšší mravní

poslání pravého sportu; při čemž se netají s tím, že vidí hluboce do politováníhodných poměrů v našem sportu, a že by jim to, pane, vykreslil, kdyby se to mohlo napstat.“

Jako všechny profese, i tato měla a má své hvězdy. S mrazivou lítostí, úměrnou venkovnímu počasí, smutním, že minulou sobotu odešel do nebe jeden z nejlepších mužů oboru, které tato země kdy nesla od dob Oty Pavla, osmasedmdesátiletý Jaroslav Šálek. Rodilý Libeňák hrál fotbal za dorost Meteoru Praha VIII. Přes práci korektora se dostal k místu redaktora v deníku Mladá fronta a vydržel v něm přes padesát let. Jedna z jeho rodinných legend praví, že coby bytostný slávista pomáhal schovávat červenobílé dresy před estébáckými raziemi v padesátých letech. Stačí? Jak komu.

Pracovat za bolševika ve svazáckém deníku musel být dramatický slalom. Jaroslavi se podařilo nikdy nebýt v KSČ, přesto ho pustili na několik světových šampionátů. Takže i on měl „nějakou osobní historii, jež byla součástí doby a místa, kde vyrůstal“, ale zjevně jinou než tu, kterou se hájil v Bruselu eurokomisař Štefan Füle, absolvent kágebáckého institutu MGIMO.

Těžko chronickým cibulkovským gardistům vysvětlovat, že za normalizace se některé sportovní rubriky novin staly ažylem slušných lidí, kteří se ani skrze psaní o fotbale a hokeji nezpronevěřili, dostáli výše uvedeným čapkovským nárokům, prostě nechovali se jako svině. Šálek k nim patřil, vedle Františka Steinera, Františka Černocho, Miloslava Šimáka, Jiřího Macků či Václava Paciny. Zatímco v Zelenkově televizi (z)vraceli své povinné desátky chráněnci ÚV KSČ nebo StB typu Karla Mikysky, Karola Poláka, Víta Holubce, Jaroslava Suchánka, Štěpána Škorpila a Jana Slepíčky...

Jaroslav Šálek navíc nad dobovými šašky čněl zasvěceným a trefným referováním s přesahy do oblastí, jež jakýmkoliv vzděláním nedotčení „rowdies“ nebyli schopni přeslabikovat. Když jsme trapně prohráli v kvalifikaci na MS ve Skotsku 1:3, vymyslel si titulek Setnutí jako Marie Stuartovna.

I kamarády rád mátl dokonalou podobou s dvojčetem Zdeňkem, bývalým novinářem Mladého světa. Kdykoliv jsem je potkal spolu, ač strážliv, měl jsem dojem, že proti mě jdou dva Harpové Marxové. Jejich knihu *Slavné nohy pokračují*, která detailně mapuje statistiku zápasů a hráčů fotbalové reprezentace, těžko někdo dovrší.

Dlouhý Jaroslavův život korunovala loňská obhajoba titulu milované Slavie. Při oslavě jsme si šťastně podali ruku a já věru netušil, že mu takhle brzy napíšu na věčnost: Sbohem, byls můj Šálek čaje.

28. 1. 2010

O chybějícím Lopatkovi

Bylo by snadné pokusit se prorazit ten depresivně stálý sněhový krunýř žertíky, jestli se přece jen nechá Václav Klaus opíchat. Proti chřipce. Já chci dnes naopak s vážností vzhlednout k neděli, kdy se před sedmdesáti roky narodil Jan Lopatka, jeden z našich nejosobitějších a největších literárních kritiků.

Koncem 70. let mě s ním chtěl mocí mermo seznámit bývalý baskytarista Neckářovy skupiny Bacily Petr Formánek, kvůli Chartě potom skladník, ale něco mi na té jeho úpornosti nesesedlo. V pardubickém archivu jsem se časem dověděl důvod. S Honzou jsme se potkali až po listopadu 1989. Když jsem mu vyprávěl onu dávnou historku, mávl rukou a pravil cosi o esté-

báckých myších. Nestačil jsem mu říct, jak inspirativní pro mě byl. Nesmlouvavý, s náročností kritérií především mravních, jež uplatňoval i osobně. Všimněte si laskavě, nakolik dnešní recenzenti vyhovují jeho základnímu zřeteli „odhlédnout od toho, co o sobě autor napovídá“.

Vždycky vycítil jako kanárek v dole, kdy lecjaký Mistr začíná drobit talent. Měl pověst podivína, který se neklání modlám (vždyť nepřijal ani Kunderův *Žert!*) a vzdvihuje okrajové autory typu Jana Hanče. Jako jeden z prvních se věnoval rozhlasové tvorbě, viz kniha *Radiojournal v ko(s)mic-kém věku*, drtivě rozebírající normalizační seriály.

Narodil se v šumavské vsi Zdíkov v rodině zedníka a domácí švadleny. Po maturitě na vimperském gymnáziu vystudoval obor čeština-historie na Filozofické fakultě UK. Bylo mu teprve dvaadvacet, když se zjevil v literárním světě, a jméno Lopatka bylo pak spjato s nepohodlným měsíčníkem Tvář. Oficiálně pracoval ve studijním oddělení Československého rozhlasu a jako vedoucí redaktor v nakladatelství Horizont, literární kritika byla ovšem jeho bytostným koníčkem.

Po srpnové okupaci šest let nepublikoval ani v samizdatu, teprve v roce 1976 vypracoval znalecký posudek pro obhajobu v procesu s Plastic People a DG 307 a o dva roky později na *Dotazník* Jiřího Gruši. Po podpisu Charty střezil Výrobní družstvo invalidů a myl nádobí ve Státní knihovně v Klementinu. S Václavem Havlem založil Edici Expedice, podílel se na exilovém *Slovníku zakázaných autorů*, sestavil Havlovy *Dopisy Olze*. Až si na náledí něco zlomím, konečně si v klidu přečtu Triádou nedávno vydaný komplet *Kritického sborníku*, s nímž spolupracoval od roku 1981.

V březnu 1990 se stal redaktorem kritické rubriky Literárních novin, které rok a půl

vycházely jako čtvrtěční příloha Lidových novin, račte si pamatovat. V lednu 1993 dostal za nedůstojných okolností výpověď od nového vydavatele, Společnosti pro Literární noviny. V dubnu 1993 převzal Cenu Toma Stopparda, poslední dva měsíce pobyl v azylu v Respektu. Ve třiapadesáti letech si 9. července 1993 vzal život. Leží na hřbitově za břevnovským klášterem.

Michael Špirit příkladně vygumoval ediční dluh. Pro nakladatelství Torst shrnul jeho texty do svazku *Šifra lidské existence* (1995) a dal dohromady lektoráty s názvem *Posudky* (2005). Přesto mi Lopatkův zvukný hlas palčivě chybí a nepřestane chybět.

4. 2. 2010

O hranici v hlavě

Brněnská Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal vydala nedávno nesmírně zajímavou knihu s nepříliš přitažlivým názvem *Hranice probíhají vodním tokem*. Napsalo ji duo historiků, Francouzka Muriel Blaive (viz její *Promarněná příležitost* o dění v Československu v roce 1956 a dílo o Benešových dekretech) a Rakušan Berthold Molden, v rámci výzkumného projektu vídeňského Institutu Ludwiga Boltzmannova. Podtitul ovšem říká vše: *Odrazy historie ve vnímání obyvatel Gmündu a Českých Velenic*.

Autoři rozmlouvali s občany těchto míst na obou stranách bývalé železné opony, rozdělených řekou Lužnicí, a skvěle zobrazili nejen historii, ale též vzájemné přetrvávající předsudky, které se žel moc nezměnily ani po našem vstupu do Evropské unie a do schengenského prostoru. Jak Blaive trpce poznamenává: „Lidem v hlavě hranice stále přetrvává a někdy jsem měla pocit, že jim dokonce chybí.“

Aby ne. Dějiny města jako by smolil písmák, který si s osudy lidí hrál jak opilý středověký žakář s vrhcáby, přičemž není od věci srovnání s Berlínem. Dolnorakouské město Gmünd se mj. honosilo tím, že už v roce 1907 v něm jako druhá v monarchii zahájila provoz trolejbusová linka. Na základě smlouvy ze Saint-Germain však bylo rozřáno a ČSR získala v roce 1920 jeho železniční dílny, opravy, nádraží coby významný dopravní uzel a přilehlé vesnice. Teprve 1. prosince 1922 vznikl název České Velenice s primátem nejmladšího československého města. Na počátku okupace ho připojili k Hitlerově Říši, 23. března 1945 na žádost Rudé armády nádražní prostor, kudy proudily německé zbraně, bombardovali Spojenci. V roce 1949 se zavřely hranice a vypukla studená válka. Co to všechno dělalo s usedlíky? Historici kladou další otázky. Jak tu vypadal květen 1945 a následný odsun? Archivní materiály města jsou však stále nedostupné v Jindřichově Hradci, kde nikdo nebyl schopen pořídit jejich soupis!

Proč mě to až tak vzrušuje? Třebaže jsem rodák z Českých Budějovic, kde by chtěl žít každý, v Českých Velenicích jsem strávil dětství a třetinu života. Mé rané zážitky potvrzují orální výpověď zmíněné knihy. Soused trávil většinu času tím, že teskně hleděl z okna bytu přes „dráty“ do Rakouska. Jiná sousedka mě vzala s dalšími dětmi na houby do lesa a zatkli nás ostražití pohraničníci, neboť jsme omylem vešli do pásma. Bdělá ostraha ustavičně perlustrovala i ve vlaku, jímž jsme denně jezdili do gymnázia v Třeboni. Zejména nemůžu zapomenout na vším nasáklou atmosféru strachu, v níž málem každý donášel na každého a skoro všichni občané byli v KSČ, Lidových milicích nebo pomocníky Pohraniční stráže. Jako by tísnivou náladu předjal či za trest vyvolal zhrzený duch Franze

Kafky, který, jak připomíná Jiří Gruša v předmluvě, si v Gmündu dal v srpnu 1920 s vdanou Milenou Jesenskou dostaveníčko, jež fatálně nedopadlo a vedlo k nepěkným koncům...

Už jsem ohledně té mimořádné publikace Muriel Blaive napsal. Pakliže se potkáme, milerád jí prozradím, kde rostly v zakázaném pásmu největší borůvky.

11. 2. 2010

Hrdinky jako Martina

Řeknu vám, že mě docela popadla zimní olympijská horečka a podle nevyspalých tváří občanů v dopravních prostředcích soudím, že nejsem sám. Koukám i na sporty, jako je disciplína boule, o které vím asi tolik co Kim Čong-il o demokracii. Osvojuji si tím ovšem důležité znalosti, abych mohl zářit ve společnosti. Takže jsem se třeba dozvěděl, že dvojná helikoptéra kupodivu není nový předvolební dopravní prostředek Miloše Zemana a Miroslava Šloufa, a hned je mi lépe.

Proklímbal jsem sobotní noc, abych popatřil, jak nad ránem dopadne souboj akrobatické lyžařky Nikolý Sudové s vlastním kolenem s ortézou. Zdřímkl jsem, na obrazovce naskočil hokej a přišlo mi podezřelé, že hráčům ční zpod přileb dlouhé vlasy a při gólu se radují jaksi něžně. Teprve pak mi došlo, že jde o zápas turnaje žen.

Nedělní večer se mi pěkně sesumíroval. Napřed jsem šel do Divadla Komédie na dramatizaci groteskního textu Thomase Brussiga *Hrdinové jako my*. Jiří Štrébl v ní osmdesát minut neopustí jeviště a bravurně karikuje zbabělého endéráckého estébáka (měli tam sice Stasi, což je ale nakonec jedno), který boural pyjem Berlínskou zeď. Režirovala debutující Kamila Polívko-

vá, v publiku seděl otec Bolek. Lákal jsem ho, ať jde se mnou do nějakého sportbaru sledovat, jak si povede Martina Sáblíková. „Myslíš, že to děvče dokáže?“ tázal se klaun. Nakonec dal přednost večeri s dcerou a já našel jednu úplně prázdnou restauraci s televizorem a vychutnal si úžasné dramatický boj. Děvče to dokázalo!

Přesto jsem na náměstích neviděl žádné sročení a „kdoneskáčeneníčechování“. Jasně, rychlobruslení se nemůže rovnat hokeji, nicméně zlato sympatické a skromné dívky od rybníka ze Žďáru nad Sázavou mě fascinuje a dojíímá. Navíc vypadá, že se zaslouženým milionem odměn nenechá pobláznit. Zajisté ji potěšilo, že s gratulací přispěchal i vyznavač maradonovského pojetí fair play Václav Klaus, který jinak návštěvu olympiády bojkotuje, jelikož nám prázdní a falešní Kanaďani zase zavedli víza. Zásadový to muž!

Pakliže už byl pan prezident u přepážky s telegramy, neměl zapomenout ani na krvavě vydržený bronz Lukáše Bauera v závodě na patnáct kilometrů. Možná víte, že tento zarputilý běžec má tchyni Helenu Šíkolovou, která získala stejnou medaili na olympiádě v Sapporu v roce 1972. Aspoň bude v rodině klid. Když jsem četl titulky, že Fischer připravuje Bauerovi speciální lyže pro Vancouver, našvalo mě, že to naši politici s podkuřováním sportovcům přehánějí. Nešlo však o českého premiéra, ale o hornorakouskou společnost, která Lukášovi vyrobila zvláštní sérii. Skutečnému předsedovi vlády jsou nějaká víza buřt, a klidně na začátek her přijel.

Rozvodem zaneprázdněný Mirek Topolánek aspoň poslal olympionikům psaní, v němž se skrývají smělé věty: „Poté, co někteří politici v loňském roce několikrát poškodili pověst našeho státu, to mohou být právě Vaše medaile, které naši krásnou modro-červeno-bílou vlajku vrátí zpět na

mezinárodní scénu v pozitivních souvislostech.“ Aha, zase to někomu osladíme.

18. 2. 2010

Další pohádka o Paroubkovi

Poslední dny špatně spím, za což může obřácený režim s olympijským ponocováním, prověřený včerejším směšnohrdinským bojem našich hokejistů s Lotyšy, i rozhovor, který v úterý poskytl Jiří Paroubek MF Dnes, v němž s upřímností pingla čtvrté cenové skupiny vysvětloval, jak to bylo s jeho účastí v aféře Pandur s firmou Steyr. Sama od sebe se mi pak napsala tato popletená pohádka. Žila byla matka samoživitelka. Děti Jeníček a Mařenka se jí dvakrát nepovedly. Ujízďely na perníku. Jednou se dočista ztratily a jejich poslední kroky zachytila bezpečnostní kamera na marcipánové střeše. Jelikož máti byla sociálně a intelektuálně slabší úrovně, a volila tím pádem oranžovou stranu, vydala se do Lidového domu s důvěrou, že jí rázný šéf partaje pomůže potomky najít. Přes kordon tvrdých kolotočářů Kočků a měkkých Tvrdíků se propracovala k samotnému Jiřímu Paroubkovi a tázala se ho: „Předsedo, neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Sexy mozek odvětil: „Sociální demokracie o tom nemá žádné indicie. Za odstartováním téhle kauzy vidím útok od strany TOP 09 a lobbistů velkého formátu.“ Zmatená matka zalomila rukama: „Já se vás ptám na něco jiného, neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Dotyčný se zaškaredil: „Zatím jsem neslyšel žádný relevantní důkaz. Znovu vás vyzývám, předložte ho. Nepřipadá vám to trapné, do jaké pozice jste se dostala? Červenáte se?“ Tazatelka plačtivě opakovala: „Já jenom, jestli jste neviděl tudy jít dvě děti?“ Paroubek: „Jděte se zeptat Miloše Zemana. Co já s tím

mám společného? Já se vás ptám, jaký na to máte důkaz, že jsem se s nimi sešel. Nejsem v situaci, že musím předkládat důkazy vám, to vy mně ano!“

Nebohá počala kvílet: „Počkejte, ptám se, jestli jste tudy neviděl jít dvě děti!“ Paroubek: „Víc nepotřebuji mluvit. Tečka. Další otázka.“ Nový pokus: „Neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Paroubek: „Nevyrušujte!“ Oso- ba na pokraji hysterie: „Předsedo, neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Paroubek: „Já jsem s nimi nehovořil.“ Oponentka s posledními zbytky asertivity: „Neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Paroubek: „Podívejte, vaše informace jsou ze zákulisí, komu to může sloužit. Já chci důkazy, ne údajné svědectví opilého dědka z perníkové chaloupky, který něco tvrdí a pak to někde odvolává, protože se polekal vlastních blábolů. Nebo podržtašků, kteří se dnes prezentují jako kdovíjací mudrci.“

Matka se nevzdává: „Předsedo, neviděl jste tudy jít dvě děti?“ Diplomatský Paroubek našel řešení: „Můžu leda požádat premiéra, aby sestavil vyšetřovací tým.“

Stalo se. Předseda vlády Jan Fischer se rychle sešel s ministrem vnitra Martinem Pecinou, nejvyšší státní zástupkyní Renatou Veseckou, jejím přítelem starým estébákem Karlem Muzikářem, policejním prezidentem Oldřichem Martinů a s nejskromnějšími čímany z firmy J&T, jejichž vkus dokonale zosobňuje pubertálně nevybouřený Dušan Palcr v ohavném kožichu ze známé módní přehlídky upocených ódéasáckých tržních komsomolců nedávno na Štrbském plese. Požádal je, aby začali neprodleně konat. A koná se, pořád se tu něco koná.

25. 2. 2010

Liga bez Gólu

Z obrovské olympijské rychlobruslařské radosti se bydliště jisté Martiny Velké-Osekové na Kolínsku v noci na úterý vtipně změnilo na Sáblikov. Smekám před tamní bdělou policií, která se případem fanouškovského přemalování názvu města začala zabývat a kvalifikovala případné poškození jako přestupek. Též humoru prostý starosta Jiří Otta pravil, že nápis nechá odstranit. Ten člověk je vůbec na cedule fixován. Před třemi roky v Hospodářských novinách sdělil, že u nich to každý řidič napálí bez ohledu na omezení rychlosti značkou a že peníze, které vyberou, jsou prý zásadním příjmem městské pokladny. Zřejmě netuší, kolik by mu nejslavnější obyvatelka mohla přilákat turistů.

Bezkonkurenční zlatou medaili za slovní idiotismus však uděluji pražskému primátoru Pavlu Bémovi, jehož mozek, zjevně poškozený neustálými vysokohorskými výstupy, v rozhovoru s Barborou Tachecí před týdnem vypustil tuto češtinskou větu: „Každá veřejná stavba za veřejné peníze je a musí být soutěžena.“ Jasně. Nebo musí být soutěmuž jako Jančík.

Do masopustního mumraje s hrozící stávkou odborářských maškar nám začala jarní Gambrinus liga – a docela slibně. Má Slavia povinně porazila Střížkov a kvůli remízovému kiksu většiny soupeřů v tabulce jako by se diskrétně připomněla zakašláním, prosím, ehm, já jsem tady ve frontě na titul ještě také.

Ať to dopadne jakkoli, liga zůstane bez Gólu. Tedy onoho fotbalového a hokejového časopisu, který od loňska, kdy odešel šéfredaktor Stanislav Hrabě, směřuje do kopru zeleného. Vznikl jako Kopaná a hokej, v roce 1968 se přejmenoval na Gól, a co znamenala někdejší Melodie za normaliza-

ce pro fanoušky populární hudby, tím byl on pro sportovní čtenáře – v neustálém balancování na hranici povoleného.

Coby sportovní elév jsem zažil redakci až v pasáži v Dlouhé ulici, kousíček odtud, kde je dnes skvělé divadlo. Šéfredaktorem byl podivný nomenklaturní opilec Josef Oktábec, který obšťastňoval veřejnost veršiky v silvestrovských číslech pod rafinovaným pseudonymem Cebátko. Za zástupce měl Jindřicha Pejchara, hokejového statistika se vzhledem profesora z Fričových studentských komedií. Víc mě upoutali bezva chlapi jako Josef Pondělík, Otakar Dolejš (nynější ředitel Nadace fotbalových internacionálů) a Jiří Macků, který se po listopadu 1989 v knihách důsledně věnuje odkrývání nejtemnějších míst našich hokejových dějin.

O pár schůdků níž, v jakémisi gulagu trpěných, seděl Pavel Rýpar, který ostatně záhy emigroval, a milovaný guru Miloslav Šimák, sem zašantročený politický vězeň, předúnorový redaktor socdemáckého Práva lidu.

Ke Gólu jsem se vrátil po letech, oceňoval kritické a fundované články, podrobné soupisky týmů, včetně druholigových, konečné závěrečné tabulky všech tuzemských fotbalových soutěží a sledoval nováčky v Klubu ligových kanonýrů a brankářů. Všechno je pryč. Vydavatel AS press, s. r. o., změnil od Nového roku týdeník v jakýsi amatérský bulletin pro „sport a sázky“, jehož předností má být cena deset korun. Přičemž nestojí ani za halíř.

4. 3. 2010

Jaromírova Píseň písni

Již poněkolikáté (naposledy šlo o známého intelektuála Tomáše Řepku) se zde musím

otevřeně zastat člověka, jehož novinářské hyeny od minulé soboty vláčejí bahnem a plivou po něm jedovaté sliny, přičemž mu nesahají ani po kotníky. Tentokrát jde o občana České republiky, čistokrevného árijce, heterosexuála a revolucionáře z listopadové Národní třídy Jaromíra Duška (neplést si s vegetariánským komikem Jaroslavem Duškem).

Jelikož se obávám, že pod tlakem lynče médií by mohl skončit jako přednosta ze Švejka, kterému telegrafista Jungwirth posílal výhrůžky, připojuji se k jeho obraně a veřejně se stavím bok po boku Duškova chrabrého soudruha, místopředsedy Svazu odborářů služeb a dopravy Jana Kadečky, kterého беру za slovo a souhlasím s ním v tom, že „teď jde o to, ten mediální obraz spravit“.

Všechno totiž samozřejmě bylo jinak. Jak zjistila RISKa (Rejzkova informační služba), Jaromírovi přišlo v prvních měsících roku několik tisíc provokativních vyznání lásky od oněch čtyřprocentních zrůd, ovládajících nejen České dráhy, ale též Febiofest a možná i Hrad, jimž svého času moc slušel růžový trojúhelníček v převýchovných táborech, nebo jak jim starý dobrák Adolf říkal. Příkládám kopii jednoho z dopisů, který Dušek dostal:

„Jak jsi krásný, odboráři můj, holoubku bezúhonný, jak jsi krásný, vlasy tvé jsou jemné jak toaletní papír z expresu Košičan.

Jsi běloskvoucí i uvnitř rudý, významnější nad tisíce jiných.

Tvé líce jsou jak balzámový zákon. Zuby tvé jsou jako složenky finančního úřadu pravidelné, jež z bludiště eráru se vynořují, a žádny po nich bohatý nezůstane.

Jako Paroubkovy sliby sladké jsou tvé rty, ústa tvá, půvabu plná. Kéž políbíš mě a dech tvého chřípí ať pošumavskou lokálkou voní. Vždyť lepší je tvé laskání než doživotní režížka.

Jak lahodný je tvůj hlas nad skřehotání nádražního rozhlasu, oznamujícího výluky a zpoždění.

Tvůj nos je jak libanonská věž, zkoumavě čichající smradu z restauračního jídelního vozu.

Jak dotek prstů tvých nás vzrušuje, jež žád-ná kniha Petra Hájka nepředčí. Jak útlý pas Heleny Fibingerové tvá lýtka křehká jsou.

Křivky tvých boků jsou jak náhrdelníky omamných dat a vynálezců neplatných jízdních řádů.

Tvé břicho je mistrné dílo ze slonoviny, pa-žravostí ajznboňáků vykládané. Dva ná-městci tví jsou jak dva koloušci, dvojčátka gazelí, která se v korupci pasou.

Příjemně voní tvé oleje, nejčistší Solvina – tvé jméno. Proto tě železničáři milují.

Můj milý je náš a my jsme jeho, on pase v odborech. Než rychlík dá se v běh, příběh-ni, podoben Pendolinu či osobáku v Jizer-ských horách. Celý jsi krásný, kamaráde náš, poskvrny na tobě není.

Tví Gustáv a Petr

P. S. Jaromíre, volej i v noci!“

Snad teď chápete, proč pan Dušek o homo-sexuálech řekl, co řekl, a přestanete se di-vit, že mu na mašině bouchnul kotel. A roz-hodně není pravda, že před ním manželka doma radši uklízí kteroukoliv povalující se tužku.

11. 3. 2010

Běžné rozkoše fízlů

Dnes po dlouhé době potěším zejména ty, kdož mi rádi nasazují masku říčního lovce estébáků. Mám hned tři pěkné exponáty.

V prvním případě začnu zešíroka. Před čtyřmi roky se pár normalizačních smolilů rozhodlo, že jim nestačí obskurní Obec spi-

sovatelů, a založili si hrdě znějící Akademii české literatury, dotovanou Nadací NOVA. Nechápu, jak se mezi ně přimotala Eva Kantůrková, která byla první prezidentkou tohoto krajně podezřelého spolku, jehož členský seznam není nikde k mání. Nicméně si nechala udělit jednu z cen. Partička se totiž rozhodla, že k rozvoji české literatury nejlépe přispěje tím, že bude obdarovávat sama sebe. Takže jednou dá Pavel Vašák cenu Jiřímu Žáčkovi, druhý rok Žáček Vašákovi. Skvěle vymyšleno a média to berou vážně. Přičemž slavné ceremoniály moděruje Jan Cimický, dávný propagátor teorie „pevných objektů“, obzvláště s pacientkami. Akademie s oblibou dekoruje zasloužilé udavače. Předloni dostal Cenu Boženy Němcové Jarek Nohavica, letos ještě větší eso, Vladimír Páral, načež poskytl rozhovor Františku Cingrovi do Práva a pronesl moudra. Nejkrásnější je vyznání: „Celý život jsem hledal běžné rozkoše.“ Stačí pár kliknutí na stránku Archivu bezpečnost-ních složek a zjistíte, jak ty rozkoše vypa-daly. Už jako vysokoškolský student v Brně se 30. července 1955 Páral stal agentem StB s krycím jménem „Rur“. Dne 14. října 1960 ho převzala krajská správa ministerstva vnitra v Ústí nad Labem, kde se etabloval coby Mírek a Pamír. Teprve 2. prosince 1989 byl jeho svazek zničen. Inu, jak říká jedna postava z Powersova románu *Stopy paměti*, zápasil se svým svědomím a pora-zil toho hajzla ve dvou kolech ze tří.

V posledním čísle Týdeníku Televize vzpomíná jiný dobrák, Jaroslav Suchánek: „Pětatřicet let sportovním redaktorem v televizi, to je pořádná porce nádherných zážitků... Byl to krásný čas a moc mě těší, že ještě žijí lidé, kteří si občas v dobrém vzpomenu.“ Kdybych měl skleněné oko, i to by slzelo. Baže, byly to nádherné zá-žitky v Zelenkově televizi, když vyhazova-li z práce kolegy Vladimíra Váchu nebo

Ludka Brábníka, s cestami na Západ a opo-
vrhovááním kapitalistickým sportem, doje-
tím při spartakiádách a donášením na ko-
legy. Jaká škoda, že po lustracích musel
tento čestný muž z milovaných Kavčích
hor odejít.

O nedávném skonu posledního kujóna
jsem se dozvěděl z Blesku. Ivo Letov, dlou-
holetý zahraniční referent Pragokonzertu,
prý „přes padesát let přivázel do Česka svě-
tové pěvecké hvězdy a naopak mnohé tu-
zemské hvězdy vozil za hranice“. Nechybí
veselá historka, jak jel s Drupim z letiště
starou škodovkou a od Johnnyho Cashe
vysomroval, pardon, dostal kravatu. Byl by
to bezpochyby druhý Peter Grant, kdyby
nešlo o provařenou kágébáckou filiálku
Pragokonzert, kam zajisté s radostí přijali
všeho schopného chlapíka, jenž podepsal
spolupráci s StB již v roce 1956 s krycím
jménem „Petr“ a jehož svazek byl též zni-
čen až po listopadu 1989. Jsem ovšem rád,
že mu na pohřeb přišli aspoň Felix Slová-
ček, Karel Vágnér a Michal David, zkrátka
ten správný tým.

18. 3. 2010

Pročekané úterý

Především jsem sám sobě uložil stacha-
novovský závazek a přivstal si. Měl jsem
totiž plno práce. Uspořádávám druhý kniž-
ní výbor z Deníčků čili z Posledních slov,
tištěných v LN, do toho se nimrám v pře-
kladu publikace o koncertech Led Zeppelin
a také mi zbývá pár jiných restů a nezod-
povězených mailů.

Jenže jsem si vybral zvláštní den, kdy
skoro každý na něco čekal. Jedním okem
jsem sledoval televizní „čtyřladvacítku“, kde
se od božího poledne čekalo na výsledky
jednání o Topolánkově hlavě. Pak se pro

změnu vyčkávalo na výsledky tiskovky Čes-
komoravského fotbalového svazu ohledně
údajné korupce a hospodaření za éry „Mok-
rého košťála“. Čekalo se rovněž na výpověď
bývalého elitního detektiva Karla Tichého,
který pracoval na spisu Krakatice, před bez-
pečnostním výborem sněmovny. Do toho
se objevilo čekání, zdali Michael Kocáb
uposlechne žádosti Strany zelených a ode-
jde z kabinetu. Drahý rocker mě uzemnil,
když obezřetně pravil, že by nastala vládní
krize a destabilizovala politické poměry
v zemi. Ale, ale? Kdo před týdnem sám na-
bízela rezignaci kvůli provařenému vztahu
s kakaovou Lejlou? To byl ovšem jiný typ
destabilizující krize, zvané manželská.

Uklohnul jsem si něco k jídlu a honem
zase do rachoty. V půl třetí se objevily na
serveru Lidovek nepotvrzené zvěsti, že to
Topol položil už v poledne a teď se sirotky
radí, co dál. A stále se čekalo. Ještě že me-
zitím nelenil opisující děkan Ekonomicko-
správní fakulty Masarykovy univerzity
Martin Svoboda a rezignoval a doživotí se
dočkal nacistický vrah tří Nizozemců Hein-
rich Boere.

V osm večer mě celodenní sezení nad po-
čítačem a čekání přestaly bavit, a skočil
jsem si na roh na jedno. Když potom v Udá-
lostech, komentářích promluvil Ivan Lan-
ger, z obrazovky na mě místo něj hleděl Mr.
Bean. Tak síla ODS je v týmu profesionálů?
Namoutě! To myslel ty profíky na pražské
radnici? Íčko přitom nebylo schopno od-
povědět ani na základní otázku Jakuba Že-
lezného, kterou bych položil topolánkov-
ským stylem. O čem jste tam, hňupové,
dvanáct hodin jednali? Stejně mám vážné
podezření, že předseda přesvědčil grémi-
um o svém setrvání ve funkci leda tím, že
tklivě zanotoval aktualizovanou *Klaunovu*
zpověď: „Já v mládí často podobal se Topo-
látku, a říkali mi, že mi rozum chybí, dnes,
dnes už mám, už mám na kahánku a vy se

ptáte, proč vám to povídám? Tak slyšte, já miloval jsem lidi, a proto jim, ne Sobotkovi se zpovídám. Říkalo se o mně, že prý jsem hrubý, drzý a hloupý, nic prý mi nevadí. Vám lidem, vám se to mluví, já však byl šašek a musel jsem se smát. A bál jsem se, že pláč můj prozradí, že chtěl jsem funkci někomu dát.“ Atd.

Zítřka mám také napilno. Jdu k notáři, kde se hodlám konečně přiznat: „Prohlašuji, že dne 23. března jsem převzal částku 300 000 Kč od předsedy fotbalového klubu Bohemians Praha, a. s., pana Karla Kapra, který mi nabídl tuto částku za ovlivnění veřejnosti s tím, že celá Gambrinus liga je cinklá, takže by se všechny týmy měly vyloučit a mistrem by se stal nejčistší Střížkov. A to neprodleně.“

25. 3. 2010

Rekviem za Karla Jarolíma

Musím se ještě vrátit k událostem kolem odchodu trenéra Karla Jarolíma. A že byly aprílové. Kdyby vedení Slavie Praha bojovalo o PMEZ čili Pohár mamlasů evropských zemí, dávno je bezkonkurenčním vítězem. Tolik amatérismu, pokrytectví a chaotičnosti pohromadě nemá obdoby. Šéfové klubu chtěli zřejmě předvést v praxi známou Cimrmanovu pohádku *Jak chudák do ještě větší nouze přišel*.

Způsob jednání Petra Doležala a Tomáše Rosena s neúspěšnějším koučem novodobé slávistické historie včetně jejich ultimát před zápasem v Ostravě považuji za nestoudnost. Copak je Jarolím nějaký Pavlovův pes, na kterého platí, když uděláš aspoň bod, dáme ti jitrničku? Nebo chtěli z třiapadesátiletého muže udělat studentíka, který pakliže dostane jedničku z fyziky, půjde za odměnu na diskošku?

Ne že bych nesouhlasil s vážnými výhradami k výkonu pověstného sudího Jiřího „Zářez“ Jecha, který před vstupem na trávník na Bazalech odložil slepeckou hůl, jinak si neumím vysvětlit jeho přehlédnutí Neuwirthovy ruky ve vápně a dvou penaltoových zákroků. Svádět však na něj po porážce odklad rozhodnutí o trenérově vyhažování a celou trapárnu ještě rozžahnat, na to musíte mít opravdu kachní žaludek a porouchaný malý mozek.

Vůbec se nedivím, že po takových elektrošocích nakonec Jarolím rezignoval sám. Jak se ale má tvářit Miroslav Janů, který je v neděli označen za jeho nástupce, a v úterý je jím vyhlášen František Cipro? S oběma majiteli klubu mám korektní vztahy, leč když jsem po pohřbu Františka Veselého panu Rosenovi do očí vytkl mediálně zpackané a nepřesvědčivé loňské adieu Ericha Brabce Edenu, jen se usmíval jako měsíček a já měl dojem, že mluvím s Turkotatarem. Ze Slavie se žel neodchází s potcami, ale skoro vždy trapně. Viz Vladimír Šmicer. Chce-li současné vedení profesionalitu po realizačním týmu a po hráčích, mělo by začít samo u sebe.

Škoda že rezignovaný kouč na poslední tiskovku nepřišel. Čekal jsem, že pronese à la Mirek Topolánek třeba: „Stahuji se z funkce trenéra proto, aby Slavia vyhrála aspoň Ondrášovka Cup a zabránila Chovancovi a rudým vrátit nás před rok 2008.“ Nechtěně mě pobavil článek Erika Taberyho v posledním Respektu. „Pověst, či přesněji důvěryhodnost tohoto svého času slibného lídra byla definitivně poškozena... Jen závěrem dodáme, že přes všechny jeho chyby tu po něm zůstaly i slušné úspěchy...“ To není o Jarolímovi, ale o Topolánkovi.

Těž Taberyho hodnocení ODS a Petra Nečase lze škodolibě přenést na Slavii a staronového trenéra Františka Cipra: „Trpí

vážnou personální krizí a měli by děkovat bohu, že mají aspoň jeho... Při tom všem ale platí, že je rychle udělanou fasádou na starém domě... Problémy obratem nevyřeší, maximálně mírně překryje... Přesto je nutné po něm chtít víc, měli bychom alespoň zjistit, jestli najde ve vedení viditelnou podporu pro svou představu o slušnějším fotbalu,“ totiž o politice.

Neodpustím si osobní závěr. Karle Jarolíme, i když tě (a někdy právem) skoro celý sešívaný národ proklínal, dva tituly v řadě ti nikdo nevezme.

1. 4. 2010

Velikonoce na Liptově

Obvykle mě napadají spíš blbosti, ale když už se mi výjimečně něco povede, musím se pochválit, neboť jinak to nikdo za mě neudělá, jak praví klasik. Takže si gratuluji za nápad, že jsme jeli na velikonoční svátky s nejmladší ratolestí do slovenských termálních lázní Bešeňová. Báječně jsme si to užili, vyřádili se v teplých pramenech, čímž upřímně doporučuji tamní návštěvu nejen rodinám s dětmi, ale taktéž členům politických grémií, pro něž je Toskánsko trochu z ruky. Jak totiž praví reklamní slogan, horká voda s vířivkami a masážemi vás nabije pozitivní energií. My, zoufalí voliči, to budeme brzy potřebovat kvůli všem těm bezostyšně kandidujícím šaškům.

Přesně po tom jsem toužil, obklopen zprávami o dalších drzých činech neuvěřitelného exposlance Michala Krause nebo o dění kolem ředitele jistého ústavu Jiřího Pernese, který nyní bude zřejmě vědecky zkoumat vlastní zbabělost, s níž chodil na VUML. Takže jsem na tři dny vypnul mobil, blaženě a bezstarostně polehával ve vřelém bazénu, přechvachtal do studenější-

ho oného a zase zpět, na což z dálky dohlížely zasněžené tatranské vrcholy.

Víte vy vlastně kudy tam? Pokud pojedete od Prahy rychlíkem na Košice, nejlepší je vystoupit v Ružomberku, rodišti to herce Petera Lorreho, fotbalisty Dušana Šventa a zpěvačky Vlasty Průchové. Pak to máte kúsok osobákem do Liptovské Teplé, kde se o vás mateřsky postarají třeba v penzionu U Sršňa nebo U Motýla. Stranické legitimace odkládejte do koše rovnou u vchodu.

Jak nemít rád neobyčejně příjemné a vstřícné Liptovany, kteří žijí aspoň na Velikonoce dle dávných obyčejů? Na Bílou sobotu jsem spatřil, kterak za kostelem sv. Filipa a Jakuba pan farář, ministranti a místní džínová chasa, odloživši nakrátko kolečkové brusle, v komorním kruhu zamýšleně svétli oheň, čili pálili jidáše. Což na dvorku Lidového domu nebo ODS rozhodně neuvídíte. A že je tam různých jidášků jak naseto.

Tamtéž jsem natrefil na bedlivé čtenáře nynějších Lidových novin a bývalé Melodie! S Peťom a Lubom jsme následně setrvali v srdečné soudružské diskusi, zajímající obě strany, jež se nevyhnula porovnání fotbalových a politických reprezentací obou zemí, přiměřené výši spropitného v eurech a důsledkům rozpadu federace, kterážto debata byla shrnuta do výmluvného komuniké: „Je to všetko na milú kedveš.“

Nejinak se mezinárodní vztahy utužovaly na Boží hod velikonoční. Podél lenivého Váhu jsme s dcerkou došlapali do vísky Bešeňová, kde uprostřed obce ční krásný moderní římskokatolický kostel Nejsvětější trojice, podobný libereckému Ještědu. A hned za ním je onen úžasný Thermal Park, spravovaný Gruzíncem Nodarim Gorgadzem, který dokázal během pár let na Liptově s podporou fondů Evropské unie vytvořit skvělé turistické lákadlo na místě, kde se

voda doluje z dvoukilometrové hloubky. A k tomu vedle ve skleníku pěstuje rajčata. Už jsem musel jet. Velikonoce šly na kutě a slovenští občané zdravili Kristovo vzkříšení panáky borovičky. No a co, u nás zase lemtáme fernet. Tak na zdraví kouzelnému Liptovu!

8. 4. 2010

O tom neštěstí

Podle citátu žijícího klasika, v sobotu ráno si „Bůh zakryl tvář“. Pod tíhou nesmírné letecké tragédie se plno zdánlivě důležitých věcí náhle jeví zcela směšně a malicherně, jako třeba trapná předvolební debata Jiřího Paroubka a Petra Nečase v televizních Otázkách Václava Moravce. Však také pro vyjádření pocitů velké lítosti hledají těžce slova i přední světoví politici. Nikoli ovšem některé naše tzv. celebrity, jež jsou ochotny kvůli popularitě promluvit o čemkoli, a zejména v cynickém českém bulváru, který si na neštěstích zvyšuje prodej u spoluobčanů z čeledi dutolebých. Takže se konzumenti Blesku mohli prostřednictvím proslulé Michaely Remešové dozvědět bizarní názory i na katastrofu u Sverdlovsku.

Jediný Karel Gott řekl logickou větou: „Je to obrovská tragédie, která mě hluboce zasáhla.“ Vyučená dámská krejčová a nyní zpěvačka Lucie Bílá pravila: „Je to strašný, když se člověk dozví, kolik lidí zemřelo. Navíc bych nechtěla být v kůži lidí, kteří ztratili z minuty na minutu vládu.“ Co na tom, že mezi šestadevadesáti oběťmi nebyl jediný ministr. Další známá intelektuálka Iveta Bartošová poskytla veřejnosti až z vídeňského Prátru závažné sdělení, že se zděsila, co se stalo, ale protože nerozumí politice, tak to nechce moc hodnotit. Dobře činí. Nezklamala ani jiná přední polito-

ložka Dáda Patrasová, která si to samozřejmě také nedovede vysvětlit a nechce tvrdit, že to byl záměr. Což jistě polský národ uklidní. Bývalý trenér hokejové reprezentace a nyní Vítkovic Alois Hadamczik konstatoval, že prostě sedli do špatného letadla, a popřál všem blízkým a celému Polsku soustrast. Já si dosud mylně myslel, že se soustrast vyjadřuje či projevuje. Chybělo jen, aby promluvila Kateřina Brožová nebo Tomáš Řepka.

V Aha! pro změnu stálo, že se prý Jaromír Nohavica po sobotní havárii zhroutil a zrušil v Polsku koncerty. Budiž, já bych to na písničkářově místě udělal, už když vyšla najevo jeho spolupráce s StB. Tamtéž římskokatolický farář Zbigniew Czendlik událost srovnal „se smrtí svých rodičů, kteří ještě žijí“. Vážně? Pokud jsem se nepřeslechl, jinak seriózní zpravodaj České televize Miroslav Karas tvrdil, že polská delegace cestovala do Katyně na OSLAVU. Čehopak? Výročí masakru svých důstojníků?

Vzpomněl jsem si na jednu dávnou debatu v Lucerně, v níž Josef Laufer líčil, jak je to krásný pocit, když se mu narodí dítě, a musí o tom hned napsat písničku. Vláda Mišík suše odvětil, že je to tak krásné, že to proto nelze písničkou vyjádřit. Vidím podobnost s reakcemi na polské kataklyzma. Prosím tedy o méně okázalé výroky a tím hlubší vnitřní zármutek nad tím, co postihlo v mnohém obdivuhodné sousedy.

Přiznám se, že první odstavce tohoto článku jsem původně napsal jako glosu pro Radiožurnál. Ten ji odmítl vysílat, protože by údajně bulváru dělala reklamu! Tohle vám řeknou lumeni ze stanice, proslulé otravnou flašinetářskou pop muzikou. Jsem zvědav, co pěkného od Lucky Vondráčkové nám pachatel stavu, redaktor Jiří Brodský, pustí pozítří, v den státního smutku.

15. 4. 2010

Třeba o profesionálech

Špatných zpráv se nakupilo za první tři dubnové týdny až až, tak dnes na chvilku o něčem povzbudivějším. V předvolební hysterii začínám být alergický na hospodské výkřiky, jak všechny politické kreatury kradou a celý národ jsou zloději, samozřejmě s čestnou výjimkou podnapilého mra-vokárce, který to hlásá. Nedávno jsem se naštěstí setkal s opačnými případy. Kéž by táhly. Nejen ty případy, ale i ony kreatury z billboardů. Nuže, rád se svěřím s kladnými zkušenostmi s několika službami, jimž my Jihočeši říkáme „řemesníci“. Nedávno jsem stěhoval do jiného bytu knihovnu. Standa Gross to měl jednoduché, vzal pod paží všechny díly *Ferdy Mravence* a mazal na Floridu. Já se přes kamaráda dostal k firmě Corstjens Worldwide Movers, jejíž chlapi se mi s tisíci knížek tahali ze čtvrtého patra bez výťahu málem devět hodin, a nic neztratili. Sláva jim!

O Telefónice O2 si můžete myslet svoje, ale v úterý jsem s ní prožil sen jak z amerického filmu. Náhle mi přestal jít internet, což se u psavých závisláků rovná tragédii, jako když v rodině onemocní někdo blízký nebo domácí zvíře, k čemuž se ještě dostanu. Kontroloval jsem různé hadičky, trubice a dráty, ale liška podšitá Mozilla Firefox byla k mým zoufalým interpelacím netečná jako předseda sněmovny Miloslav Vlček.

Zavolał jsem na poruchy, a hle, žádné celodenní čekání u přístroje, kdy vám do ucha řve ABBA a mezitím stiskáváte nuly, jedničky, křížky a snad i Ludolfovo číslo. Ihned přebral reklamaci věcný ženský hlas, do třiceti minut zavolał technik, který si zapsal detaily, za dvě hodiny dorazil opravář. Teprve teď však začíná komická historka, kterou by Jerome Klapka Jerome nazval *Strýc Rejžek hledá kabel*. Internet

jest veden přes pevnou linku, jež se jevila býti zcela funkční. Počali jsme pátrat s opravářem, kde končí její přípojka. Když tento bazmek zapojovali, pamatuji si, že ho vedli bytem pod kobercem a po stropě pod nějakými lištami. A teď oný nikde.

Je na čase, abych prozradil, podle čeho si lze udělat obrázek, jak to u nás doma asi vypadá. Na pracovním stole vedle počítačového monitoru mám modem. Za ním se nachází intimní zákoutí, kam si chodí dřímat a meditovat naše kočka (ježíšmarjá, já už píšu jako Petruška Šustrová!). Vahou svého pětiletého těla veledůležitý kabel zkrátka vyškubla a on spadl na zem. Anděl spásy z O2 ho našel, s přiměřenou intelektuální převahou zasunul, kam patří, a za tuto namáhavou dřinu nic nechtěl (dle poníženého socialistického návyku jsem mu dal aspoň na cigára).

Zajisté tušíte, že ode mne se žádného happy endu nedočkáte. Radostný pocit ze života a z počestných dělných lidí mi vydržel pár hodin. Deset minut před zavírací dobou jsem ještě chtěl cosi dokoupit v prodejně Sape Fruit na Budějovickém náměstí. Ouha! Již zamčeno, přesto bylo vidět, jak vzadu v krámě zvesela kokodáká pokladní s nějakým chlapem. Byl-li to majitel Petr Samek, co má jméno na dveřích a IČ 170 39 428, pak mu upřímně přeji, aby s takovým vztahem k zákazníkům brzy zkrachoval.

22. 4. 2010

Přemluďte vnoučata!

Téměř jako výbuch islandské sopky zapůsobil na média a veřejnost klip režiséra Petra Zelenky, v němž angažovaní herečtí aplégři Martha Issová a Jiří Mádl přemlouvají senilní seniory, aby volili pravici.

Nebudu se s ním mazat. Něco tak odporného jsem snad od časů antichartistické kampaně neviděl. Pokud tenhle ubohý amatérský blábol prý měl přimět k přemýšlení, pak se mu to povedlo. Přemýšlím tedy o tom, jestli hodlali autoři nabádat téměř devadesátiletého básníka Zdeňka Rotreкла, který unikl v komunistických žalářích trestu smrti, aby nevolil levice. A osmasedmdesátiletého spisovatele Jiřího Stránského, jenž má za sebou Jáchymov, či další politické vězně. Koho tedy? Nebo naopak mířili na vnoučky Miloše Jakeše, Lubomíra Štrougala a jiné sirotky z bolševického politbyra, aby ukecali své zločinné dědky k volbě nejpočestnějšího občana všech dob Radka Johna, známého to pravičáka již z časů statečného působení v normalizačním Mladém světě? Miluji fuchidioty všeho druhu a po nocích sním o Marthě Issové, jak tančí ve svazácké košili u vaty po náročném dni na Stavbě mládeže.

Podle této demagogické černobílé logiky by se měl ovšem natočit i opačně laděný spot Přemluvte vnoučata!, v němž by moudrý senior třásl za rameno naší, jak známo, věčně sjetou mládeží bez paměti, jež v neustále vysmažených a vysmátých palicích neudrží ani informaci, jestli Beatles hráli po Bachovi nebo před ním, usne nad druhou stránkou první knihy života, což je leda *Harry Potter*, věky věků čumí na počítač, je za penízky trapnejch starejch rodičů v pohodě a na náky volby ti úplně dlabе, ty vado. Pubertální zachránci zářné české pravicové budoucnosti by se mimochodem zaprvé mohli naučit v metru nestát ve dveřích vagonu, když lidi nastupují a vystupují, neomlácovat spolecestující batohy a neřvat v tramvaji do mobilů, jak měl kdo naváto o víkend u co si koupil v sekáči. Taktéž by bylo záhodno, aby Mádl s Issovou věnovali pozornost spíš vyholené neonacistické jugend verbeži a jejím

srazům, přičemž ze starších tam leze jen ten Vandas.

Berme tento klip rovněž jako důležitou informaci o jeho pachatelích. O přeceňované filmové tvorbě Petra Zelenky si léta myslím své, ale konečně se mi odkrylo, co to asi je za niterného člověka, jaký má intelektuální rozměr, vkus a smysl pro humor, pokud dokázal v této agitce ukázat detail vaginy a poté žertovat s příjmením Milana Kundery. Tohle by neudělali ani Zdeňkové Troška a Izer.

Martha Issová s Jiřím Mádlem žel potvrdili, že herecká profese, zdánlivě očištěná listopadovým občanským nasazením mnoha kolegů, se vrací k praxi šlapek z Perlové ulice. Zaplatíš, tak ti to udělám, a už budu myslet na další kšeft. Jiří Krampol na stojáka Paroubkovi, tahle vydařená dvojka vsedě – komu asi? Klasická medvědí služba. Lidový dům a komunisti jásají, jak tento zpatlaný a nepůvodní klip rozladil i voliče, kteří měli jasno, koho vybrat, dávno před tím, než se zrodil rádce Mádl. Vojtěch Filip by měl za nečekanou reklamu oběma umělcům zaplatit dovolenou v Artěku.

29. 4. 2010

O zmizelých tramvajích

Pokolikáté už se zapřísahám, že nebudu psát o naší předvolební politické scéně, protože bych musel reagovat jako ten pán z anekdoty, který se napřed slušně zeptal řidiče taxíku, jestli si může na zadní sedadlo odložit dva litry vína a dvacet deka vlašáku, a dál to jistě znáte.

Mnohem zajímavější téma mi přihrála novinka z nakladatelství Paseka, kde v tematické řadě edice Zmizelé Čechy a zmizelá Morava a Slezsko ve spolupráci s firmou Schola ludus – Pragensia právě vyšla kniha

Pavla Fojtíka *Zmizelá Praha – Tramvaje a tramvajové tratě* s podtitulem *Historické centrum a Holešovice*. Však je letos pěkné výročí, neboť před 135 lety, 3. května dělníci položili v ulici Na Poříčí první metry kolejí a již 23. září do ulic metropole vyjela koněspřežná tramvaj, alébrž koňka, kterou uvedl do provozu belgický podnikatel Eduard Otlet, a vydala se na smělou rachotivou pouť od řetězového mostu císaře Františka I., kde se stavělo Národní divadlo, až ke karlínské Invalidovně. (V Brně prosím o klid, já vím, tam jste ji zavedli o sedm let dřív.) Ejhle, linka tehdy ještě nebyla číslovaná a měla jen bílý reflektor, směrovou tabuli a bílé jízdenky. Vida, další jubileum na dosah, právě příští středu uplyne 105 roků ode dne, kdy vyrazila naposledy.

Zatím jsem si z této mimořádně záslužné série, jež připomíná minulé tváře našich měst a sílu genia loci, na jehož vytváření se podíleli předkové, pořídil jen skvělou publikaci Jiřiny Psíkové a Jana Zieglera o mé milované Třeboni a vím, že dělám chybu. Nemůžete ale stihnout všechno.

Novinka mě fascinuje už snímkem na obálce, na němž si to od koně na Václavském náměstí šine dolů k Můstku tramvaj číslo 7. A dvoustovkou dalších fotografií. Hned naskočí vzpomínky a můžete se s kamarády sázet v restauraci třeba o to, kudy a kam jezdila jednička, kdy skončily tramvaje na Staromáku a jezdily-li někdy Pařížskou třídou. Při prohlížení knížky se vás nepochybně zmocní těžká nostalgie, kterou je posedlý též bývalý komunistický poslanec František Beneš, jenž nyje po normalizačním seriálu *Nejmladší z rodu Hamrů* a sbírá podpisy pod petici vyzývající Českou televizi k jeho odvysílání. Proboha, proč si ho ten bolševik nekoupí na DVD a neukájí se jím sám doma po nocích?

Proto rád sleduji i ten nejstupidnější film pro pamětníky, jelikož v záběrech městské

hromadné dopravy dýchají dějiny. Například Kadárův a Klosův snímek *Tam na koňčném* (1957), viz název, se točil na smyčce na Budějovickém náměstí. Nebo se v Rychmanově *Kruhu* (1959) prohání Jan Tříška centrem na kole kolem Jungmannova náměstí, kde se obracely trolejbusy č. 54!

Nedá mi to. Doufám, že již za tři týdny soudní voliči napíší dílo *Zmizelí politikové*, v němž se naposledy podíváme na ohyzdné tváře leckterých opiců mocí, kteří nyní hyzdí krajinu na billboardech a v médiích. Však dobře tušíte, koho tím myslím. A volebnímu manažeru Jaroslavu Tvrdíkovi by měl americký poradce říct, že když hřímá na brífincích, vypadá jako dvojník mladého Jiřího Sováka v nějaké komedii.

6. 5. 2010

O panu doktorovi a Jarmilce

O zesnulém skvělém muži Otakaru Motejlovi bylo v minulých dnech napsáno vše podstatné a mohu jen krátce zavzpomínat, kdy jsme se potkali naposledy. Loni v listopadu na křtu druhého vydání knihy Václava Bartušky *Polojasno*, jak bylo jeho zvykem, vymámil v nekuřácké restauraci na mladé servírce popelník, a tak jsme spolu bánili a tlachali. Nemohl najít zapalovač, a tak jsem mu posloužil svým, malým reklamním. Zašmátral v kapse, vytáhl úplně stejný a suše pravil: „Dávaj mi je zadarmo, když si kupuju ty kartóny...“ V rámci výročí revoluce zalitoval, že lidi zapomínají, a přišel s pěknou historkou, jak za normalizace měl za úkol sehnat před Štědrým dnem okurky do bramborového salátu. Koupil dokonce dvě sklenice, ale na náledí jednu rozbil a doma to pěkně schytl. Nemusím dvakrát zdůrazňovat, že jinak za bolševika nikdy neuklouzl a byl příkladem

nenápadné, ale účinné statečnosti a lidské mravnosti. Panečku, takového prezidenta bych si přál po Václavu Havlovi na Hradě a nikoli jakéhosi pseudo Gavroche z bariád Pražského povstání!

Oč jsem pana doktora znal osobně málo, o to víc mě ten nahoře poctil darem, že jsem se pravidelně vídal v naší pasekářské společnosti s dámou, která ho nyní u nebeských bran předběhla o tři dny. Asi aby jí nevykouřil všechnu nikotinovou manu. Nechám si pro sebe, kolik a jakých jsem potkal v životě žen, ale Jarmila Bělíková byla jednou z nej kámošek, spolehlivou, obětavou, nezištnou, s níž se dalo bavit o všem. Ale to víte, že měla své chvíle. Pro pádné slovo nešla daleko a možná se jí bál i Magor. V časech disentu musela být pěkné kvítko, jak tak koukám na fotky, kdy dle básně Fandy Pánka „protistátní skupinka, dvě Olgy a Jarmilka“ čili slavná braková Hrobka dovádí v kostýmech na Hrádečku. Estébáci se do chartistky a zakladatelky VONSu nezamilovali a dovolili vystudované psycholožce leda drhnout schody v činžáku. Tak lidumilný byl ten váš režim, „rockere“ Vojtěchu Filipe.

Jan Ruml řekl jasně. „Byla to žena, která neuhnula a nedala se opít rohlíkem,“ což se o vývoji jejích některých kamarádek z disentu v poslední době bohužel říct nedá. Po listopadu 1989 nelezla do žádných rad a funkcí, pomáhala v psychologické poradně rozváděným párům, nechala si líbit přátelské pošklebování, když jí dal Havel Medaili za zásluhy, a hlavně s ní byla vždycky velká sranda, která i do hospody pořád tahala své věčné nákupy z „Haveláku“ nebo doporučovala, která galerie má kdy vstup zdarma.

Na naší malé štamgastské zdi se to pomalu, ale jistě zaplňuje. Politolog a básník Pepa Thér, redaktorka a spisovatelka Jana Kašová... brzy tam pověsíme nějaký Jar-

milčin snímek, což nebude problém, protože byla též safraporte fotogenická holka. Zítřka v poledne se s ní rozloučíme ve strašnickém krematoriu a neroste nikde na světě tak čarokrásná květina, kterou bychom jí položili k rakvi a řekli, jak moc nám bude chybět. Když měla dobrou náladu, pěla nejoblíbenější *Aby nás pámbu miloval, miloval...* Drahá Jarmilko, tvá prosba byla přece dávno vyslyšena.

13. 5. 2010

V Mejtě

V sobotu jsem si udělal pěkný výlet. Básník Milan Korál mě pozval na křest knihy *Náhradní nebe* do svého rodiště Vysokého Mýta. Vyrázil jsem rychlíkem, v Chocni byla půlhodinka na přestup, tak jsem si šel číst do parku u úžasně modernizovaného nádraží. Dál jsem jel poprvé v životě žlutomodrým motoráčkem Regionova a připadal si jak ve Švýcarsku. Všechno v něm bylo na knoflíky a průvodčí musel buranovi z Prahy ukázat, kterým čudlíkem se otevírají dveře na WC.

Cestou do klubu BarBar, kde se křtilo, mi Milan udělal patřičnou místopisnou přednášku. Nejvíc mě zaujalo, že toto královské věnné město (jemuž říkají domorodci samozřejmě Mejto) mělo za okupace dvojnásobek obyvatel kvůli Rusákům. A že se o titul největšího náměstí republiky přes Českými Budějovicemi. Jakoby na počest příjezdu předního českého publicisty (který si na slavnost pořídil nové džíny, ale nechal doma pásek, takže mu furt padaly) se rozhlaholily zvony v gotickém kostele svatého Vavřince. Milanova žena Alena z mýtského muzea mi podrobně popsala, proč se jmenují Vavřinec a Jiří. Vešli jsme dovnitř, jelikož mě zajímal Brandlův obraz *Nanebe-*

vzetí Panny Marie. V lavicích pod ním sedělo pár stařen. Jedna se nahlas modlila Otčenáš. Kdybych to uměl, do voleb také nic jiného nedělám. Obětavý majitel nakladatelství Protis Roman Polák, které Korála vydává, přijel na poslední chvíli jako kanadská jízdní policie ve westernu s čerstvými výtisky, a ceremoniál směl začít. Autor nemohl najít brejle, ale pak vážným hlasem přečetl úryvky. Polili jsme knížku šampánem, načež jsem drze pravil, že by měli občané vědět, že mezi nimi žije rodák, jenž se řadí k těm, jako byl historik Alois Vojtěch Štembera, operní zpěvačka Maria Tauberová či básník Bedřich Bridel. Až doma jsem si ji přečetl a soudím, že jeho báseň v próze, ginsbergovské kvílení a žalm nad zbytky sametové revoluce, „drsný text o gigantických klíštětech vysátého národního svědomí“, pojatý jako halucinační rozpomínání na zážitky s Ivanem Divišem, patří k tomu nejlepšímu, co jsem letos četl. Recenzenti, do práce!

Potom hrál Luboš Pospíšil, ale já prchal pryč. Při vši účtě, mám ho za ta léta dost naposlouchaného (na rozdíl od tupých dramaturgů v rádiu a v televizi, kteří jeden z nejskvostnějších hlasů pouštějí jako za bolševika, čili vůbec), a chtěl jsem vidět závěr fotbalové ligy.

V restauraci Na Bráně zdrčená servírka hleděla na teletext, protože jí nešla ČT 2. Pádil jsem tedy nazdařbůh podél hradeb a instinkt mě zavedl do podniku Tejnora. V lokále před obrazovkou tiše sedělo osm chlapů, jak namalovaných od Renčina. Dědys se zafačovanou rukou se velmi podobal italskému komikovi Totòvi. Prubnul jsem lahodnou poličskou desítku, chladnokrevně sledoval, kterak se mistrem zase jednou stává slepý mezi jednookými, napsal lehce ironickou gratulační esemesku spartan-skému kamarádu Erichu Brabcovi, zaplatil a vrátil se ke slavicí společnosti, nad níž se

možná klenulo náhradní nebe, avšak básník Milan Korál v ní byl nenahraditelný.

20. 5 2010

Volím Ještěři!

Záměrně vás matu ironickým titulkem, který naráží na jisté doporučující předvolební výkřiky o dinosaurech. Jenže já chci psát o muzikálu Davida Drábka *Ještěři*, který má královéhradecké Klicperovo divadlo na repertoáru rok, ale já ho viděl teprve při jeho nedávné minipřehlídce v pražském Švandově divadle.

Jsou-li hry Václava Havla Rubikovou kostkou či precizně seřízeným hodinovým strojkem, dramatik David Drábek ostřeji a zdánlivě marnotratněji střídá nálady a polohy, jízlivé i lyrické, sype brilantní, vtipné dialogy a umí stvořit absurdní, tragikomické a politováníhodné postavy jako málokdo. Je mistrem narážek na normalizační i polistopadovou pakulturu a demaskovačem frází. Tématem tzv. Husákových dětí, které se scházejí léta po základce, aby pro umírajícího spolužáka (a jednoho z grázlů třídy) nacvičily jeho oblíbenou Zemanovu *Cestu do pravěku*, přes všechn škleb prosakuje smutek po navždy ztraceném, byť tupém čase mládí.

V Divadelních novinách 12/2009 Ivan Žáček věnoval v recenzi Drábkovu muzikálu písniím pouze tyto „odborné“ věty: „Co říci k hudbě? Není špatná, když zní, ale je ještě lépe, když nezní. Neruší.“ Co říci k Žáčkovi? Není špatný, když píše, ale je ještě lépe, když nepíše, zejména o žánru, o kterém nic neví. Opomenutí vynikajících chytlavých kompozic Darka Krále (a choreografie Adély Laštovkové Stodolové) je neodpustitelné. Jsou k mání na cédéčku, jež si teď obehřávám denně a zaháním

depku před volbami. Texty Tomáše Belka (ze skupiny Sto zvířat) patří k nejnápaditějším, co u nás za dlouhou dobu vznikly. Zapomeňte na Michala Horáčka.

Málokteré divadlo má tak pěvecky vycepaný soubor, který pohromadě zní jak C & K Vocal blahé paměti. Ignác Jana Sklenář strčí do kapsy většinu snaživců z Česko hledá SuperStar. Pavlína Štorková interpretuje song *Hodiny* zdravě krásným hlasem, jako by byla dcerou Hany Ulrychové. Lenka Loubalová podává šanson potetované maminky *Na vlastní kůži* tak, že mít víc peněz, pošlu herečce koš růží. Obhajoba „jinakosti“ *Královna pouště* je dokonalou hříčkou, kterou si prý již dost oblíbili gayové a lesbičky. Takže až uslyšíte, že si někdo prozpěvuje, že je „lopatka i koště, rohlík a párek, obojí“, nezbláznil se, ale cituje hit z *Ještěři*.

Drábek šije svým aktérům role na tělo a oni jsou pro ně přímo stvořeni. New York má Woodyho Allena, Hradec Králové úžasného Dušana Hřebíčka v kapesním vydání. A co messiovský Miroslav Zavičar, třaskavý komik Lubor Novotný stylu Ference Futuristy a podoby Jiřího Lábusa, vždy v masce a kostýmu jiný a stále bezvadný František Staněk či dojemná Zora Valchařová-Poulová coby paní učitelka, která si spletla třídu?

Ještěři jsou pro mě vrcholným muzikálovým činem desetiletí a stojí vedle *Balady pro banditu*, *Kytice* a *Hvězd na vrbě* jako jedno z nejlepších domácích děl. Z nejčerstvějších zážitků bych hlasoval i pro *Porno hvězdy* Tomáše Svobody, Petru Kolečka a Wajšara v teatru NoD, což by však chtělo dráždivější titulky. Něco o údech v naší politice a tak, ale nechám to být.

27.5. 2010

Nevesele z Veselí

To víte, že mám také radost, jak volby dopadly, byť „má“ strana nakonec neprošla (lidovci to nebyli). Umím si představit aktuální tričko s nápisem Bye, Bye Íčko! Jen si říkám, jestli několik nadšených sympatizantů „věček“ už nelituje, když vidí, jak si jejich představitelé první dny počínají ve velké politice. A zdali se Radek John nepodobá princovi Salímovi z posledního románu Salmana Rushdieho *Čarodějka z Florencie*, loutce, kterou mohl použít kdokoli, komu se dostaly do rukou její provázky. Z bouřlivého volebního víkendu mi uvízlo pár komických momentů. Třeba to, že jistá Petra Paroubková se zřejmě již viděla jako paní premiérová, a přitom neví, že se neolizují a tím pádem nezalepují obálky s lístky. Potěšilo mě, jak vyhlíží suterén čili Sládkovi republikáni nebo Humanistická strana protiradarového hladovkáře Jana Tamáše, již volilo 552 recesistů. Folklorním ornamentem je zarputilá účast fan klubu Petra Cibulky, který se ani napotřetí nedostal přes půl procenta. Dělnická strana sociální spravedlnosti se chlubí, že vyhrála v obci Hvozdec na Českobudějovicku, kde měla 23,63 procenta! Inu ano. Vesnička čítá čtyřiařadevadesát obyvatel, volit přišlo pětadesát a třináct z nich skutečně dalo hlas těmto nácičkům. Vynikající to úspěch, k němuž vůdci Tomáši Vandasovi blahopřeji. Ať si tam klidně koupí chalupu a dál neobtěžuje.

Podobně by se mohla radovat KSČM a uveřejnit v Haló novinách titulky *Abolutní vítězství!* Na naší ambasádě v marockém Rabatu ji volilo sto procent, totiž jediný člověk, který k urně zabloudil z pouště, z čehož jistě nelze podezřívat velvyslance MUDr. Tomáše Buřila, že.

Volič dal pumelici zejména ODS v Praze, které se sečetly letité hříchy a zpupnost

panáků typu Béma, Richtra, Jančíka and comp. Někteří členové této partaje se chovají i daleko od metropole stejně. Z dávnych časů zakazovaných folkových festivalů znám statečného Dušana Leitgeba, odjakživa zvaného Lobo, mohutnou a nepřehlédnutelnou postavu Veselí nad Moravou (kdo jste viděli dokument Břetislava Rychlíka *Skaut má holá kolena*, vystupuje v něm). Nyní v invalidním důchodu brázdí Baťův kanál jako kapitán lodi Loripus.

Znelíbilo se mu, že ve Veselí kandiduje za okres Hodonín na devěťadvacátém místě místopředseda místní ODS ing. Milan Březina, bývalý člen KSČ, jemuž neodpustil stávkokazecké chování z listopadu 1989. Loni na podzim si zaplatil plochu a vylepil deset plakátů: „Veselská ODS podporuje svého komunistického pohrobka, Milana Březinu, ve všech funkcích a naplňuje tak slova svého předsedy Mirka Topolánka stát se ‚lidem pravice‘ do detailu! Opravdu?“ Exbolševik, který dnes pracuje jako vedoucí odboru dopravy na městském úřadě, podal trestní oznámení, které policie překvalifikovala na přestupek. Loba však potrestal tisíckorunovou pokutou tamní stavební úřad (!!!). Aneb msta po slovácku. Kamarád se samozřejmě ihned odvolal. Předseda ODS Petr Nečas na mě působí dojemem slušného člověka a očistu strany mu nezávídím. Takových Veselí a Březinů po vlasti ještě je!

3. 6. 2010

Ve znamení Zakumiho a Ladislava

Zapomeňte prosím na incident s flotilou před Gazou a na ropu na dně Mexického zálivu. Celý měsíc teď světu nebude vládnout ani Obama, natož Medveděv, ale zelenožlutý leopard Zakumi, maskot mistrov-

ství světa ve fotbale, které už zítra začíná v Jihoafrické republice.

Třebaže se ta naše trdla, jak známo, neprobojovala, je na co se těšit. Budu držet palce bývalým bratrům, jak na hřišti, tak o víkendových volbách, „veď sa Fico stratí a Slováci ožijú“.

Třesu se jak sociální demokrat na šéfa sněmovny, že uvidím své oblíbence, jako je italský gólman Gianluigi Buffon, španělský obránce Carles Puyol a jeho kolega Xavi s mozkem šachového velmistra, portugalský frajírek Cristiano Ronaldo, anglický tank Wayne Rooney, brazilský záložník Kaká, kamerunský kanonýr Samuel Eto'o, o básníku v kopačkách Argentinci Lionelu Messim nemluvě.

Zvědavě čekám, zdali se vynoří nějaká hvězda, která tu začne kariéru jako kdysi sedmnáctiletý Pelé na MS ve Švédsku. Snad to s mladými talenty nedopadne jako s pětadvacetiletou vyjednávačkou Věcí veřejných Kristýnou Kočí, jež chce řešit problémy této země, ale na blogu má problémy s pravopisem...

Přeji góly každému ze šesti afrických týmů, proto, jak se po nich umějí bezelstně radovat a jaké choreografické kousky vymýšlejí u rohového praporku.

Je mi líto všech opor, které za náročnou sezonu zaplatily zraněními, ať je to Arjen Robben, Didier Drogba, Rio Ferdinand, Michaelové Essien a Ballack, Andrea Pirlo či David Beckham, jimž ani nejlepší šamani nepomohli.

À propos, globalizace. Téměř třetinu týmů trénuje cizinec. Jen si to vezměte, Jihoafričany Brazilec Carlos Alberto Parreira, Nigérii Švéd Lars Lagerbäck, Řecko německý „král Otto“ Rehnhagel, Anglii Ital Fabio Capello, Australany Holanďan Pim Verbeek, Ghanu Srb Milovan Rajevac, Kamerun Francouz Paul Le Guen, Paraguay Argentinec Gerardo Martino, Pobřeží slonoviny

Švéd Sven-Göran Eriksson, Švýcarsko Němec Ottmar Hitzfeld a Chile Argentinec Marcelo Bielsa.

Nebojte se, nebudu dnes psát jen o kopané. Zatímco fanouškům budou teď znít trubky vuvuzely, od neděle andělé na nebesích vyhrávají hosana skvělému smyslu pro humor, vkusu a občanské odvaze Ladislava Smoljaka. Třebaže se léta svou bílou hřívou podobal Einsteinovi, málokdo si uvědomoval jeho věk a chorobu. Řečeno s Járou, jak byl čilý, tak byl milý. Kolikrát jsem si při poslechu cimrmanovských nahrávek připadal jako Franz Lehár, chtěl otevřít okno a vykřiknout do ulice nadšeně uchechtán: „Je to běs! Je to běs!“ A zatoužil jsem jít na maškarní ples v náročné masce Pumpa v zimě. Jako inspektor starobinců z *Lijavce* jsem se až děsil, jak jsou za bolševika Cimrmani odvážní, přičemž jejich „pěkní protihabsburáci“ kladli značné nároky na opotřebovanou vnímavost cenzorů.

Je tady jeden takový ošklivý, nepěkná věc, že Ladislav umřel, a tím si trochu zapřeháněl. Továrník Bierhanzel z *Vraždy v salonním coupé* slibuje, že si na stewarda vzpomene ve své závěti. Tou Smoljakovou je stálá výzva všem současným humoristům: „Bavte lidi mozkiem.“

10. 6. 2010

Můj malý Stan

Sleduji pilně zápasy fotbalového mistrovství světa, seč můžu, a dle názvu dávné semaforové hry, má hlava je včelín. Ani vuvuzelí bzučení mi nekáží zážitky, kam patří včerejší senzační výhra Švýcarů nad Španěly, i když zatím padá málo gólů. Abych se z toho ale úplně nezbláznil, s radostí jsem přijal příležitost opustit na pár hodin mís-

to u obrazovky. Reklamní producent a spolupracovník Lidových novin Jakub Horák v malostranské vinotéce Sváti Karáska uspořádal v pondělí ochutnávku z Provence dovezeného Châteauneuf du Pape Domaine de Villeneuve „Les Vieilles Vignes 2007“, kterýžto mok přední kritik vín Robert M. Parker ocenil 94 body ze sta. Právem.

Sešlo se nás tam asi dvacet, vesměs kamarádů z Facebooku. Poslušně hlásím, že byl též přítomen bývalý šéfredaktor LN Veselín Vačkov. Nechtějte vědět, kolik jsme vyprázdnili lahví. Inu, jak praví básník v romanci, „my, myslím, se už vpili“. Dával jsem sice přednost ročníku 2003, ale mé čivy stejně pěly nepřetržitou *Ódu na radost*.

Vedla se debata, jakou zásluhu má na propagaci tohoto božského nektaru Miroslav Horníček, před ním ještě Jan Werich, a ejhle, jsme na konci řetězce. Bylo by krajně divné, kdyby studentík dijonského lycea Jiří Voskovec neokoštoval a nepřivezl do Čech červené „papežské“. V sobotu mimochodem uplyne 105 let od jeho narození, takže zvedám sklenku na počest muže, který nám po Karlu IV. objevil francouzská vína.

A vida, další výročí. Včera uteklo 120 let od narození jiného mého oblíbeného komika. V anglickém Ulvertonu přišel na svět Arthur Stanley Jefferson, později proslulý jako Stan Laurel. V Německu mu říkali Doof a v Itálii Stallio. Mám ho možná ještě radši než Chaplina. Stačí mi podívat se na jeho úšklebek, rozčepýřené vlasy nebo si vybavit kteroukoliv scénku, kdy je přistižen při nějaké nepleši, načež se okamžitě rozpláče a jako žalobník ukazuje divákům prstem na tloušťka z jižanského Harlemu Olivera Hardyho, který ho do šlamastyky přivedl. Kde by bylo rozjívěné dítě Mr. Bean bez Laurela? O kom by Kurt Vonnegut na-

psal *Grotesku*? Můj malý Stan se stal věčným symbolem všech nekňubů, nemotůrů, nešiků a smolařů, kteří to myslí dobře, ale vždycky všechno z dobré vůle zničí. A vždycky při tom rozběsní Jamese Finlaysona.

Zajímá-li vás technologie humoru, byl to ve dvojici on, kdo většinou vymýšlel a cizeloval gagy a dohlížel na načasování ve strižně. Peter Sellers podle jeho figury vytvořil zahradníka v Ashbyho filmu *Byl jsem při tom*.

V soukromém životě asi tak plachý nebyl, když se dokázal pětkrát oženit (dvakrát se stejnou dámou), přičemž jeho poslední manželkou byla ruská operní zpěvačka. Jediný syn mu zemřel devět dnů po narození. Konec kariéry neměli s Oliverem dvakrát veselý, střídavě je trápila cukrovka, postihovaly infarkty a mrtvice, a když o dva roky mladší a o dvanáct centimetrů větší Hardy 7. srpna 1957 zemřel, Laurel tesknil a přežil ho jen o sedm a půl roku. Jednou prohlásil: „Jestli budete plakat na mém pohřbu, už s vámi nikdy nepromluví!“ Slib dodržel.

17. 6. 2010

Nejen o Vladimírovi

Jestliže se psalo, že Polákům při katastrofě u Smolenska zahynula najednou elita národa, u nás to máme jinak. Do pomyslného letadla na věčnost nastupují nejlepší muži a ženy této země zvláště letos s jakousi bolestnou pravidelností. Jen si vezměte za půl roku to množství: Ivan Medek, Jaroslav Jirsa, Anna Fárová, Běla Kolářová, Tomáš Špidlík, Jan Balabán, Otakar Motejl, Jarmila Bělíková, Josef Koukl, Vladimír Bystrov, Ota Rambousek, Ladislav Smoljak, Jaroslav

Škarvada, Vladimír Justl a teď ten Mirek Dlouhý. Až mě mrazí.

Musím zanechat vzpomínku na předpokladního muže. Napořád budu mít v paměti Vladimírův ráčkující hlas, nesmírný renesanční rozhled a vtip. Když jsme před čtvrtstoletím s Jirkou Cerhou a půlkou C & K Vocalu chystali ve Viole pásmo z veršů mých a kolegy Edwarda Leara s názvem *Zasmušilý jinoch a rozpustilí dědečkové*, Heleně Arnetové sice pořád říkal Arrrnoutová, ale jako režiséra nám diskrétně sehnal Evalda Schorma, který byl tehdy v nemilosti. Ten se na nás přišel dvakrát podívat na zkoušku, jak měl ve zvyku, pravil, že jsme mladí a krásní a že nemá co režírovat. Jen aby si tenhle při písničce sednul a při recitaci tamten stál a bylo to. Na plakátech ovšem Schorm být uveden nesměl.

Nezapomenu, jak jsem Vlášu potkal rozzářeného pár dnů po 17. listopadu 1989, kdy mi na chodníku v Jindřišské ulici připomínal barokní prorocství, že naše svoboda vzejde ze svatořečení Anežky České, což se stalo dvanáctého. Pro uchování naší kultury toho vykonal v Odeonu a ve Viole jako málokdo, však by se Vladimír Holan nekamarádil s nějakou nulou. Volali jsme si kvůli čemusi loni a pravil: „Až pudeš kolem, dáme si kafe.“ Drahý Vlášo, dáme, ale jindy a jinde.

Co člověka může přivést na jiné myšlenky, když mu odcházejí kamarádi? Hudba utěšitelka a jako každý rok stabilně nesehlávající léčebna v podobě festivalu Respect, otevřená minulý víkend na pražské Štvanici. Zápas Dánska s Kamerunem na fotbalovém MS jsem zkrátka musel ozelet. O senegalském Orchestru Baobab jsem zde již nadšeně referoval předloni, kdy hrál v Lucerna Music Baru. Chválu můžu jen zopakovat. O jako obvykle skvělé atmosféře akce svědčí třeba fakt, že při jejich „konkurenčním“ vystoupení tančila i tuvinská

zpěvačka Radik z kapely Yat-Kha. To, co vyluzuje z hrdla její zpěvák Albert Kuvezin, nelze popsat. Když nazpíval album cover verzí Led Zeppelin a Black Sabbath, Ozzy Osbourne se možná hluboce zastyděl. V roce 1991 je objevil Brian Eno jako porotce festivalu asijských pěvců v Alma-Atě a od té doby ohromují svět kombinací lidových písní, rocku a elektroniky. Dostalo mě i vystoupení sicilského ženského tria Assurd (včetně jedné Argentinky), které se doprovází na akordeon, a pro změnu palestinské Trio Joubran, jehož členové z loutny, zvané oud, drnkají vyhrávky jemné jak pleť miminka.

Festival se povedl a račte porovnat, jakou pozornost mu věnovala média proti narozeninovému koncertu jistého otlého kolotočáře. Nic to ovšem nemění na faktu, že Orchestra Baobab = 150 000 Michalů Davidů.

24. 6. 2010

Můj herecký život

Předevčírem jsem měl mimořádný zážitek. Zahrál jsem si totiž ve druhé řadě retroseriálu České televize *Vyprávěj*. Před časem mi zavolali, jestli bych si v něm nestříhnul psychiatra, za kterým přichází s problémy hrdina Josef Dvořák v podání mého kamaráda Svatopluka Skopala. Zprvu jsem si myslel, že jde o nejapný žertík, leč byl jsem zlákan do kostymérny, kde mi vybrali patřičný lékařský úbor a náležitě hnusné dobové brýle, které možná nosil Jaroslav Moučka v *Okresu na severu*. Neberte to!

Dopravili mě do zrušeného pavilonu v Bohnicích a šli jsme na věc. Režisér Biser Arichtev pracoval rychle a hned jsme dohodli, jaký typ „psychouše“ chce. Hrdě jsem mu přiznal, že nepracuje s úplným začáteč-

níkem. Jako herec jsem debutoval již v šesté třídě rolí sympatického sportovce Jirky v napínavé hře Josefa Mlejníka *Červená záplata*, kterou uváděl náš školní soubor. Dva pionýrské oddíly soutěží ve sběru a jeden má mezi svými členy zrádce, který do pytle s papírem přidal kámen. S vědomím této kádrové skvrny rozhodl jsem se ne kandidovat na ředitele ÚSTR.

Za normalizace jsem se nicméně téměř pětadvacet (!!!) let herecky nemohl projevit, až díky listopadové revoluci. A hned na Barrandov! Ve filmu Václava Křístka *Výžily Boudník* potkám na ulici Arnošta Goldflama a Pavla Zedníčka coby estrádní umělce a opovržlivě je zdravím: „Čau, šmíráci.“ Irena Pavlásková mě vzápětí okamžitě obsadila do snímku *Corpus Delicti*. Na večírek disidentů přichází Lenka Kořínková s Jiřinou Bohdalovou, kterou u dveří přátelsky vítám: „Ahoj, Viki!“ Jen kvůli kryptokomunistům ve vedení Akademie jsem nedostal Českého lva.

Bohužel přišla generace jakýchsi Kotků a Mádlů a já si zase ani neškrtnul. Rehabilitoval mě teprve Andělem oceněný videoklip Tata Bojs *Attention aux hommes*, v němž jsme si zařadili v rolích porotců s Vlastimilem Harapesem a dalšími v režii Jakuba Koháka. Denně jsem čekal na castingový telefon a nic. Po letech nyní konečně další šance!

Můj comeback začal trapasem. Ozvalo se staré dobré hollywoodské: „Akce!“ Ťukám v hávu psychiatra zprávu na psacím stroji, zatímco pacient Skopal líčí příznaky. Vytahuji papír, avšak zamotal se do válce, takže jsme scénu museli přetočit. Na chodbě mi přísná televizní radní Helena Fibingerová nasolila pokutu za mrhání penězi koncesionářů. Pak jsem si už dával pozor.

Jakmile se zvěst o mých hereckých dispozicích rozeběhla vlastí, mám plný diář. Zítřka ráno mě bere auto, protože ztvárňuji

vrchního bratra v *Ordinaci v růžové zahradě 3* na Nově. V poledne musím být na place v obnovené sérii *Primy Velmi křehké vztahy*, v níž ztělesňuji vrátného. Odpoledne mě veze taxík na dabing kresleného seriálu *Kuňkálovi*, v němž s Michalem Pavlatou namlouváme bratry žabáky. Do toho telefonuje produkce nového filmu Jana Hřebejka *Nevinnost*, abychom s Vlastimilem Tlustým a Jaroslavem Tvrdíkem zahráli vilné bezdomovce v parku. Zkrátka, práce nad hlavu. V zemi, kde může být Radek John ministrem vnitra a Pavel Bém v Praze stavět sochu Michaela Jacksona, je možné všechno.

1. 7. 2010

Blanka, Pavel, Paul a Ringo

Zřejmě proto, že klesá zájem turistů o Prahu, vymyslel odcházející primátor Pavel Bém skvělou atrakci, kvůli níž se náhle počali sjíždět do metropole nadšenci z celého světa. Jmenuje se Strašidelný tunel Blanka, a kam se na ni hrabe matějská pouť. Když se postavíte na vhodné místo na Letenské pláni nebo v okolí a zadupete, zahučíte do kráteru, kde můžete být dlouhé hodiny sami a bez rušivé civilizace jako ten bagrista. Proč jezdit za meditací až do Tibetu? Pokud vám tam půjde mobil, možná dostanete tučnou odměnu za reklamu vaší firmy, když jí nabídnete slogan I dvacet metrů pod zemí mám signál. Laskavá novela protikufáckého zákona navíc umožňuje, abyste si s sebou vzali cigára.

Ne, vážně. Bém se zjevně rozhodl, že vstoupí do dějin jako Hérostratos. Především v den sesuvu zmizel a teprve včera se rozhoupal k podávání trestních oznámení. To brzo. Jeho zapomenutý komunistický předchůdce Adolf Svoboda odhaloval

monument Stalina s „frontou na maso“. Po Bémovi zůstanou metropoli nesmazatelné pomníčky jako zmíněná Blanka, ale též Opencard, oprava Karlova mostu a zamítnutý Kaplického návrh chobotnice. A propos, chobotnice. Do vyhlásování mé pravidelné výroční ankety je ještě dost času, ale do kolonky Zvíře roku si předběžně zapisuji hlavonožce jménem Paul, který v akváriu v Oberhausenu úspěšně hádá postupujícího mistrovství světa. Asi je nastaven jen na fotbal, ale rád bych, aby naznačil, kdy bude Pavel Bém internován.

Takový „bermudský trojúhelník“, kam spadne a zmizí jako ve vesmírné černé díře času ledacos, na co by leckdo rád zapomněl, ovšem funguje neustále. Noví poslanci by měli vzít v potaz třeba pozoruhodné chování Rady České televize s Jiřím Baumrukem v čele, která uprostřed všeobecné ekonomické krize schválila řediteli Jiřímu Janečkovi odměnu ve výši přes 700 000 korun. Za co? Lidově se jí říká předposrané.

Žel i Karel Schwarzenberg ztrácí paměť, pakliže omlouvá v sobotních LN bývalé členství v KSČ nového ministra kultury Jiřího Bessra stylem: „On byl velmi mladej komouš tehdá... Já tu tehdy nežil a nebyl jsem vystaven ani tlaku, ani pokušení.“ Jaký tlak a pokušení v létě 1989, Vaše Jasnosti? Tehdy tam vstupoval jen kariérista nebo blb. A takového vám koaliční partneři TOP 09 Starostové vybrali. To neměli žádného nekomunistu?

Vidíte, málem bych sám zapomněl, že včera slavil sedmdesátiny Ringo Starr. Náhodou před týdnem pobyl dva dny v Praze Pete Best, právě jím z Beatles vyřadit. Podepsal se na Lennonovu zeď na Kampě a zahrál s kapelou v Muzeu české hudby v rámci výstavy Beatlemanie. Pavel Sedláček s Cadillacem rozhodně neváli staré rokenroly hůř. Po koncertě jsem vystál frontu

na podpis do Harryho *Encyklopedie Beatles* a to víte, že jsem se čilého kmeta s modrýma očima neptal, jestli půjde o rok staršímu Ringovi popřát. Napadla mě drzá myšlenka, zdali by se nešel někam koukat na zápas Španělsko-Portugalsko. To jsem si dal. „Nemám čas na žádný koukání!“ Nedošlo mi, že Angličany nějaké mistrovství dávno přestalo zajímat.

8. 7. 2010

Viva España!

Nechápu kolegy novináře, kteří shrnuli právě skončené mistrovství světa ve fotbale málem jako Ludvík XVI., který si napsal do deníku v den pádu Bastily: „Nic.“ Nestačilo jim, že viděli v akci většinu nejlepších hráčů planety? Nenadchl je ladný a efektivní styl vítězů? Tak pardon.

Korunu nasadil už před začátkem sýčkující televizní komentátor Jaromír Bosák, který v Pátku LN blouznil, „že se mistrovství světa vůbec nemusí dohrát, protože se něco semele“. Semlelo se leda to, že jeho kolegovi Pavlu Čapkovi trvalo tři zápasy, než zjistil, že za Slovensko nehraje žádný Pekárik, ale Pekarík. Trenér Josef Csaplár, všech teoretiků futrál, ovšem obohatil coby host ve studiu češtinu novotvarem „přihrávka do kolma“.

Čtyřicet let tenhle národ trpěl komunisty, a najednou měsíc nevydrží troubení vu-uzel v hledišti. Všichni si stěžovali na míč Jabulani, ale na jeho let se proti nevyzpytatelným činům Věcí veřejných dalo zvyknout. Ano, slabinou byli někteří rozhodčí a doufejme, že trapas s neuznaným regulačním gólem Angličanů popožene dřímajícího předsedu FIFA Seppa Blattera, aby konečně zavedl při podobných sporných situacích video.

A co ty krásné góly (šleha van Bronckhorsta do uruguayské sítě prosvištěla rychlostí 109 kilometrů v hodině, o níž si लेकर rychlík Českých drah může nechat zdát)? Mě ale vedle toho zaujaly příběhy jak od Oty Pavla. Thierry Henry! Ve dvaatřiceti je v nejlepších letech, v Arsenalu a Barceloně vyhrál, co se dalo. Jenže Francie postoupila na MS, jak známo, na úkor Irů po jeho neférové přihrávce rukou a jako by na něm ulpělo Kainovo znamení. V rozhádaném týmu si zahrál jen pětatřicet minut a salut!, kariéru skončí v severoamerické lize! Naopak mě nadchlo, že se v Jižní Africe zrodila snad nejzářivější naděje šampionátu, dvacetiletý Thomas Müller, který se zapsal hned pěti brankami.

Bloud ten, kdo hledá ve fotbale spravedlnost. Podobá se životu, kdy se gauneři typu Vostrého a Koženého posmívají zdálky soudům. Ghanský Gyan nedal penaltu v poslední minutě prodloužení. Úžasný Diego Forlán v poslední minutě utkání s Němcem zatočil přímý kop pouze do břevna. Tohle nevymyslí ani deset scenáristů uruguayských telenovel.

Kolik milionů kluků po světě spřádá sny, že si jednou zahraje finále a dá v něm gól. Za osmdesát let, co se pořádá šampionát, se to povedlo jen pětapadesáti pozemšťanům, včetně rodáka z Jinonic Antonína Puče a Mostečáka Josefa Masopusta. V neděli se k nim přidal Španěl Andrés Iniesta. Považte, že ještě žije stoletý Argentinec Francisco Varallo, který byl u prohry s Uruguayí 2:4 ve finále v roce 1930!

Fascinoval mě kouč Španělů Vicente del Bosque vzhledu Gena Hackmana, kterého před časem tupí bafuňáři vyhodili z Realu Madrid. Jeho kamenná tvář se rozzářila až po finále. Tomu říkám zadostiučinění! Možná podobné cítí i manekýn z Horního Ňoumova David Vodrážka, kterého spolustraníci nenechali živořit a promptně mu

přidělili vedení zahraničního výboru sněmovny. ODS je nepoučitelná jak Maradona, který natolik svázal Messiho různými taktickými úkoly, že z něj nakonec neměl žádný užitek.

15. 7. 2010

Klapkovi to pořád klapě

Za všechno může brněnský vydavatel Jaromír Kratochvíl z Indies a všudybyl Facebook. Před dvěma lety se na mě první jmenovaný obrátil, jestli bych nenapsal pár slov do bookletu k cédéčku s reedicemi dvou alb jazzrockové skupiny Mahagon. A najednou se mi hodinky začaly prudce přetáčet zpátky, jak ve snu z buñuelovského filmu.

Mahagon byla totiž úžasná kapela, kterou dal dohromady ze spolužáků jednadvacetiletý (!) konzervatorista Petr Klapka a v půlce 70. let se blýskla na Pražských jazzových dnech. Napřed vydala singl *Půlnoční bál*, který v Melodii vyhrál jako nejlepší SP deska roku, a Zdena Adamová, tehdy již Klapkova partnerka, vylétla coby mimořádná pěvkyně dávno předtím, než Lucie Bílá obula *Neposlušné tenisky*. To víte, že mě v normalizační nudě takový fousatý jurodivce zaujal a udělal jsem s ním hned rozhovor do Melodie.

V roce 1977 vyšlo Mahagonu první nedoceněné eponymní album, které Petr sám celé napsal a zaranžoval, a mezitím se pokoušel zachránit tehdy bezútěšnou kariéru Michala Prokopa. Mahagon vydal ještě písničkové LP *Slunečnice pro Vincenta van Gogha* (1980) se slaboduchými texty Jaromíra Machka a Pavla Vrby a nahrál pozoruhodné nezvalovské album *Signál času* (1980) Jana Spáleného.

Ani jsem se moc nedivil, že to v létě 1980 buřič Petr zabalil a se Zdenou a synkem Petříkem přes Mnichov zamířili do Ameriky. Málem třicet let jsem o nich nevěděl nic, až teprve v rámci pátrání po informacích do zmíněného bookletu jsem na ně získal jakýsi kontakt přes baskytaristu Olympiku Milana Brouma a zkoušel se spojit. Nula bodov.

Náhle se nade mnou rozklenula hollywoodská duha. Před týdnem se ozvali sami přes Facebook! A dozvěděl jsem se, že Petr vede v městečku Merrimack ve státě New Hampshire hudební školu se dvěma sty studenty a pěti učiteli, a třebaže mu Zdena nadává, že je „v posledních letech spokojený jezevec“, upozornil mě na své nové připravované CD *Klapka – Version 5'5*. Zlatá svoboda! Kliknete si na YouTube a můžete okamžitě zjistit, že pakliže onen odporný emigrant nazve jednu skladbu *Pumprdlíky Tydlíky*, s hlubokým vnitřním uspokojením se zaradujete, že dávno neviděnému kamarádovi Klapkovi i po těch letech pořád stejně krásně hrabe a tuze rádi byste ho viděli.

Náhoda je blbec. Pozitíí slaví tato polozapomenutá velká osobnost našeho jazz rocku pětapadesátiny (na rozdíl od spolužáka Kocába nestihl být v žádném fondu ani ve vládě, že) a je pro mne příkladem našince, který se uměl prosadit i v tvrdém prostředí amerického showbusinessu (čest práci soudruhům z Haló novin), aniž by měl potřebu obtěžovat a prsit se tím v rodné vlasti. V našem bahýnku se ovšem řeší daleko závažnější otázky, jako je-li přední zpěvačka Dara Rolins automobilovou vražedkyní, nebo obětí, které jakýsi trapný chlap vjel schválně pod kola. Jestli nám ten nahoře bude přát (čímž nemyslím novopeceného ministra vnitra, jenž se velice rychle spřáhnul s estébáckým póvlem), zajedu

se brzy za Petrem do Ameriky poradit, jestli to už zase není na emigraci.

22. 7. 2010

Zlomek celku

V debatním kroužku mezi námi, novinářskými pátečníky, padla posledně zajímavá otázka. Existuje v tomto století próza, která ovlivnila svět jako kdysi Bible, Korán, Homér, Solženicynovy prózy o gulazích nebo Orwellova předpověď 1984? Neshodli jsme se. Měl jsem na jazyku, že se měla dát do psaní inkarnovaná Popelka Biliánová v podobě ctnostné Petry Paroubkové, jež jak známo jasnozřivě odhalila, že všechny české političky dělaly kariéru přes postel. Být právníkem Marie Kabrhelové, ženu to do Štrasburku.

Ještě k té debatě. Když se občas objeví nějaký filmový trháč typu *Titaniku*, *Avatara* a nyní *Počátku*, všichni o něm mluví, píšou, a kdo ho neviděl, je za obecního Bártu. Proč tomu není stejně, když jde o knížky? Vůbec nenyju po bývalých čtvrtcích, kdy bolševik dával, co dobrého si kdo smí po vystání fronty přechíst. Vychází toho haldy a každý asi vyhledává něco jiného, že. Ušklíbaje se nad oblíbenou pop makulaturou typu Dana Browna a Stephenie Meyerové chci vám vnutit dílo, které může změnit váš život ještě víc než Saša Vondra pohodlný šolich lampasáků na ministerstvu obrany.

Takřka bez povšimnutí totiž zde vyšel před šesti nedělemi zásadní román *Zlomek celku*, který napsal šestadvacetiletý Australan Steve Toltz – a předloni se s ním dostal do nejužšího výběru na Man Bookerovu cenu, o níž věru nerozhodují žádní Riedlbauchové. V zemi pistolníka Neda Kellyho je zdánlivě vděčné vybrat si za vypravěče

někoho, jehož strýček byl celostátně hledaným vrahem, jenž kosil zkorumpované sportovce (škoda že nevěděl o rozhodčích v české fotbalové Gambrinus lize). Jenže jen o tom tento brilantní text vůbec není. Svrchovaný vypravěč Toltz udržuje snad místy až nesnesitelný ironický nadhled nad vším naším pozemským pinožením se s trapnými láskami, touhami, nadějemi, jež přece vždycky usekne smrt. Pojednává o něm ale tak duchaplně, že litujete, že ta knížka musí někde skončit.

Malé varování. Svazek totiž čítá 750 stran, za jehož zdolání jsem sám sobě udělil odznak Julia Fučíka. Kolem krachovaly cestovní kanceláře, já si četl. Vzor mládeže Tomáš Řepka plivnul na protihráče, já si četl. Zuřil boj o Slovanskou epopej a chrabrá policie lapila Pitra, mě to nezajímalo, já se smál a dojímal nad tímto mimořádným špalkem.

Tuzemští literární kritici žel oněměli, neboť jedinou a uznanou recenzi o Toltzovi napsal do Respektu pouze Jan Němec. I on však zamlčel vynikající výkon Tomáše Suchomela, který se brilantním převodem hravého textu katapultoval do první překladatelské ligy.

Je výborné, že brněnské nakladatelství Jota *Zlomek celku* objevilo a otevřelo jím slibnou novou Zlatou edici, ale nakládá s ním amatérsky. Kdyby jen přidávané dryáčnické podtituly pro blbé. Především ji ničí pachatelé ohyzdných obálek, firma Artishock, s. r. o., jejíž grafika by se lépe hodila k příručce *Vyrobte si krmítko*. Zkuste si podle zfušované obálky tipnout, kdo je autorem a kdo postavou jiné vynikající prózy, kterou Jota vydala. Elizabeth Stroutová, či *Olive Kitteridgeová*?

29. 7. 2010

Ze zákulisí márnice

Snad nebudu brán za příliš velkého cynika, když vám odkryji zákulisí nejsmutnější rubriky Lidových novin, kterou mám tu čest na poslední stránce spravovat. Jedná se totiž o nekrology, čili „profily osobností, které opustily tento svět“.

Zprvu jsem se hrozil, jaký balvan jsem si uvázel na krk, pětkrát týdně referovat o známých zesnulých, ale divte se, nebo ne, slovy uhlobarona Ptáčka z cimrmanovského *Vizionáře* mě to baví. Především jako správný pohřební úředník musím určit důležitost zvěčnělých. Pakliže se v jeden den sejde víc nebožtíků, rozhodují tato kritéria: Našinci mají většinou přednost, už proto, že ostatní tisk, agentury a média se jim věnují prapodivně nahodilým způsobem, a pokud se jeden neodpráskne jako Karel Svoboda, ani těch pár řádků si zřejmě nezaslouží...

U cizinců se snažím vycházet z obecného povědomí (známý anglický komik má tedy protekci proti sebelepšimu třetímu hobojistovi Newyorské filharmonie) nebo najít souvislosti s naší kulturou (pokud jde například o literáty, výhodu mají ti do češtiny přeložení proti zatím neobjeveným autorům).

Taktéž je třeba dbát o pestrost. I účastník přijímaček do řad české policie by jistě přinejhorším napodruhé správně odpověděl na otázku, jestli je větší Amerika, nebo Lichtenštejnsko. V USA tím pádem umírá logicky víc známých lidí, leč při vši účtě nemíním tvořit bulletin Klubu přátel americké kultury. Smrt kmotříčka mi v tom jde na ruku, a když se podíváte pár čísel zpátky, velmi rozmanitě to střídá. Anglická spisovatelka, italský herec, ruský režisér, nizozemská klavíristka, česká socioložka. Záleží ovšem na domluvě s kulturní rubrikou, aby omylem nevyšly dva nekrology na dvou

různých stranách (také se už stalo, ale pšt...).

Někdy abych si fakt hodil kostkou. S dodatečnou omluvou tedy vyjevuji, že jsem v minulých dnech nerad zamlčel, že odešel například literární historik Vladimír Forst, bývalý šéfredaktor nakladatelství Vyšehrad Josef Daněk, chilský soudruh Luis Corvalán, polská zpěvačka známá jako Gayga nebo nevidomý americký autor evergreenu *Sunny Bobby Hebb*.

Jednoho zapomenutého umrlce bych sem ale přece rád propašoval. V sobotu zemřel v New Yorku necelý rok před dovršením stovky (!) producent, skladatel, zpěvák a dirigent Mitch Miller. Kdyby se dělaly k nekrologům titulky, jeho by zněl Úspěšný muž, který se těžce spletl. Celá padesátá léta ovlivňoval miliony nenáročných zámořských posluchačů coby předchůdce karaoke, neboť se svým sborem točil desky s plytkými popěvky, jež si mohl zpívat celý národ (kam se hrabou ty hrůzy z teleshoppingové České muziky). Vymyslel velké hity lidem jako Frankie Laine, Tony Bennett, Johnnie Ray nebo Rosemary Clooneyová. Přitom udělal zásadní chybu. Nepochopil, nesnášel rock a odzíval smlouvy s Elvisem Presleym a Buddym Hollym. Jako by za něj mluvil Nikita Chruščov: „Rokenrol je dětská výživa, žádná muzika, ale choroba.“ Firma Columbia, kde šéfoval divizi popu, se ho v roce 1965 konečně zbavila. Jen co za ním zapadly dveře, přišel k ní točit Bob Dylan.

5. 8. 2010

Léto se Zeppelíny

Doufám, že se vám to letošní léto včetně dovolené vydařilo. Mně ho k radosti i žalosti vyplňuje kapela Led Zeppelin. Jako by

nestačilo, že jsem loni pro Slovart překládal Breamovu publikaci *Všechno o Led Zeppelin*, někdy v únoru jsem kývnul na nabídku, abych se dal do převodu jiného špaluku, jenž má 374 stran, a zove se pro změnu *Led Zeppelin The Concert File*. Dave Lewis a Simon Pallett do něj snesli snad úplně všechno, co se dá najít ke každyčkému koncertu, který kdy takhle nesmrtelná skupina odehrála. Plus vyčerpávající odkazy na pirátská LP, CD a obrazové záznamy.

Paráda, ale překládejte a odevzdejte to do konce srpna! Jako bych vyplňoval daňové přiznání nebo se na mě snesl dodatečný trest za to, že jsem ve školce nejedl krupičnou kaši. Každý koncert je totiž uveden soupisem skladeb, které onoho večera zahráli. Takže dokolečka: *Good Times Bad Times / Communication Breakdown / I Can't Quit You / Dazed And Confused / Heartbreaker / White Summer - Black Mountain Side / Babe I'm Gonna Leave You / What Is And What Should Never Be / Moby Dick / How Many More Times* (včetně *The Hunter*). A opište stokrát a nechte doma podepsat!

V určité fázi jejich kariéry jsem se začal modlit, ať už nechají toho věčného ježdění po Americe, sednou si v Anglii na zadek a vymyslí nové skladby. To jsem si pomohl. Nuže, čerstvý repertoár: *Rock And Roll / Sick Again / Over The Hills And Far Away / In My Time Of Dying / The Song Remains The Same / The Rain Song / Kashmir / No Quarter / Going To California / Trampled Underfoot / Stairway To Heaven / Achilles Last Stand / Whole Lotta Love - The Crunge - Black Dog...* a pořád a do zblbnutí.

Člověk se vlastně uplatní jen při tlumočení projevů upovídaného Planta, který měl potřebu šířit moudra během každého koncertu. Kdo nezná vývoj Led Zeppelin, může číst knížku jako napínavý román, který maně zrcadlí vývoj rockové muziky v 70. letech s nepokoji v hledišti (naštěstí

žádný Altamont!), ale též s novátorským zaváděním scénických prvků, laserů, promítání videa atp. A kdo ví, o čem je řeč, připomene si, jak neúspěšnější kapele zeměkoule zčernal dosud růžový svět, když právě před pětaticeti lety havaroval Robert Plant na Rhodosu a pak už ta jejich píseň nikdy nezůstala stejná...

Vedle zákulisních anekdot jsou velmi cenné četné dobové citace z tisku, který nebyl zdaleka vždy Zeppelinům nakloněn a leckterý psavý jinoch si na nich brousil pero. Text věčně zaznamenává i alkoholové, drogové či jaké úlety. A až se bude nějaký pamětník v hospodě sázet, jestli někdy hráli v Helsinkách a kde se vlastně konalo úplně poslední vystoupení, všechno tady najde.

Snad můžu přiznat, že jsem v mládí nepatřil k jejich největším fanouškům, víc mě brali Beatles, Stouni, Doors a tak. Abych měl pravou kulisu, k překládání si pouštím zeppelinovské výběry, teprve doceňuji tu tvrdě rajskou muziku a nechápu, jak to všechno mohl Plant zazpívat, Page usólovat, Jones zbasovat a Bonham vyhubnovat.

Musím končit, zbývá mi asi osmdesát stránek. Za tohle léto se Zeppeliný bez ironie pěkně děkuju!

12. 8. 2010

Lučištník na Ibize

Tak jsem se minulý týden konečně utrlh a pobyl pár relativně odpočinkových dnů v jižních přímořských končinách. Zdaleka to nebyla dovolená na plný úvazek, viz plnění mých denních pohřebních povinností k Lidovým novinám prostřednictvím vrtošivého notebooku, ale jinak si nemám na co stěžovat. Za asistence lahodných španělských vín (zejména doporučuji Castillo

de Liria) jsem především za svítání nad Balearskými ostrovy dočetl bichle, k čemuž bych se v Praze nedostal. Nemohu tím pádem poskytnout žádné dramatické zážitky. Leda že jsem u večere šmíroval jistou německou turistku, která s sebou všude také tahala nějakou tlustou knihu, ale nepovedlo se mi vypátrat, co to četla.

Ibiza je příjemná destinace, i když vůbec nemáte v úmyslu protancovat pobyt v klubech typu Eden. Najde se tam plno klidných hotelů, v nichž lze přežít i umanutou potřebu animátorů jako z *Anděla na horách* po večerech obstarávat zábavu tím, že vám jakýsi Jürgen vzhledu sirotka z Ein Kessel Bunes krákorá karaoke. A hloupí rodičové Evropské unie spojte se, pakliže jste potomky nechali vyfotit s papouškem na hlavě za deset eur. To už bylo zábavnější kouzelnické duo, jež polykalo oheň, fakířsky šlapalo po střepech jako novinář John ve funkci ministra vnitra a tahalo králíka z klobouku jako Miroslav Kalousek náměstký.

A přece jsem si z Ibizy odvezl ještě jeden pěkný zážitek. Dopravili nás na Hippy Market v Es Canar, což je mauzoleum zestárých mániček a Disneyland pro občany země někdejší RVHP. Se synem jsme nechali naše pošetilé ženy a dcery, ať se uchvacují tretkami, a místo toho jsme pobaveně sledovali muže – atrakci u vchodu. Od hlavy k patě postříbřen coby lučištník Vilém Tell předváděl hrdinské pozice s toulcem a prsil se jako Tvrdík na tiskovce v Lidovém domě před volbami. Pracovní dobu neodfláknul a naplnil ji přesvědčivým uměleckým výkonem, jímž strašil obzvláště dítká, jež hádala, zdali je člověk, nebo figurína, a každopádně se s ním za pár eur nechala zvěčnit. Pouliční postříbřenec se sympaticky polidštil, když si dal přestávku, zaskočil do vedlejšího podniku zakoupit plechovku heinekena, vymlaskl ji ve skrytu

v přilehlém průjezdu a tamtéž si dopřál ilegálně vykouřenou cigaretu.

Rád bych věděl, jak vypadá den takového umělce. Ráno normálně vstane, po vydatné snídani se nastříbí a vyrazí do fabriky. Totiž postavit se na tržiště. Rozhodně musel někoho na radnici uplatit, aby se mu na místo nenakýbloval konkurenční lučištník Médený, Cínofý, Olófěný nebo ten parchant Šelesný. A pak celý den ze sebe dělá vola pod žhavým iberským slunečním kotoučem. Českou hlavu ovšem napadá: Jak odvádí daně? Zřizuje ho nějaká agentura? Má děti? A co odpovídají, když se paní učitelka ve škole zeptá: „Čím je tatínek?“ – „Ále, dělá lučištníka na Ibize.“ Zcestovalý autor sloupku si vzpomněl, že loni viděl jiného samostatně výdělečně činného chudáka coby bledého pierota na Rhodosu. Až začnou podzimní televizní přenosy z parlamentu, takových figurín si ještě užijeme.

19. 8. 2010

Nejen o jazyce

Jsou-li důvody, proč mám být hrd na své nezasloužené češství, pak je to náš jazyk. Zajímalo by mě, jak třeba Mongol řekne: „Nenaolejuje-li tě Julie, naolejuji Julii já.“ A strnulá angličtina se zmohla jen na nepřeložitelné hříčky nebo vtipy typu „Two Rums To Room 222!“ Čeština umí nádherně zdobnělinkovat, ale i skrývat a mlžit, mnohem nápaditěji než věcným no comment z uslintaných politických retů.

Naposledy, obávám se, spolkl anakundu lži především v LN právem vychválený Martin „Geronimo“ Věchet, zakladatel trutnovského festivalu Open Air. Dosud rázně mýtil z programu bývalé agenty StB, takže si na Bojišti žádný Nohavica, Jim Čert nebo

Hejma nevrzli. Z neznámých důvodů však změkl v případě zpěváka Petra Ulrycha. Prý mu stačilo umělcovo prohlášení, že si ho bez jeho vědomí napsali do seznamů policisté, aby ho kompromitovali za píseň proti okupaci v srpnu 1968. Pakliže Ulrych vyzývá, že si každý může přečíst v archivu, co tam asi bylo, nuže, přečetl jsem si to „asi“.

Estébáci se k jeho údajné kompromitaci rozhoupávali celých šest let, než jim pod krycím jménem „Samorost“ podepsal v roce 1974 tzv. verbovku. Po čtyřech letech byl převeden do kategorie důvěrník. V poznámkách je zmíněna jak jeho vlastní zpráva, tak přijetí finanční odměny. Také ji zřejmě vzal bez vědomí.

Nejen ze slávistické škodolibosti jsem se dosti pobavil, kterak vedení fotbalové Sparty slovně kličkovalo kolem posledního skandálu nepostradatelného Tomáše Řepky, který se po domácí pohárové ostudě se Žilinou měl zpumprdlíkovat u Ševce Matouše. Generální sportovní ředitel a trenér Jozef Chovanec prohlásil: „Říkal mi, že tam byl, že se tam pohyboval.“ No, jestli se po třech vypitých lahvích vodky ještě hejbal, není to tak zlé. Já obvykle v restauracích radši sedím a čekám, že se budou kolem mě pohybovat spíš číšníci.

Jiný nedávný příklad. V Instinktu 31/2010 se nechal zkušený novinář Milan Šíma v rozhovoru s Michalem Davidem zavléct do bezmála filologické debaty nad pojmem „normalizační“.

Je-li to vůbec proveditelné, zpěvák se tváří, že je hloupější, než vypadá, když tvrdí: „Všichni, kdo v té době zpívali, byli normalizační umělci... Všichni v té době, kteří jsme pracovali, a nebyli jsme zrovna disidenti, jsme byli normalizační.“ Pane David, pověste si už laskavě třeba nad postel mé vysvětlení, že tím pojmem se označují bezpáteřné kreatury, které přes známosti

s komunistickými vysokými funkcionáři získávaly byty po emigrantech a zpívaly v kapele, již psal texty Müller, vedoucí oddělení kultury na ÚV.

A nazývá-li David spartakiády „sportovně-společenskými akcemi“ a tvrdí-li, že „tam lidé vystupovali s nadšením“, totéž lze jistě říci i o přehlídkách zdravé německé mládeže, které tak přesvědčivě točila Leni Riefenstahlová.

Nejvýmluvnějším jazykem může být ovšem i ticho, jak dávno ví svět pantomimy a cirkusu. Teď mi to na festivalu Letní Letná geniálně předvedla skvělá francouzská dvojice Atelier Lefevre & André v představení *Bricolage Erotique*.

26. 8. 2010

Nejen o Wyclefovi

Ne že by nebylo při pohledu na naši politickou scénu o čem psát. Při sledování půtek mezi premiérem Petrem Nečasem a ministrem Miroslavem Kalouskem si akorát říkám, že povolební iluze o zlepšení politické kultury prchly, řečeno s Davidem Mitchellem, jak upír před úsvitem. Velice sympaticky ovšem čistí armádní chlív Herakles, totiž Alexandr Vondra. Lidovecký náměstek pro vyzbrojování Jaroslav Kopřiva, který domlouval provizi za stomilionovou zakázku, vyletěl takovým obloukem, že už ho nenajdete ani na internetových stránkách úřadu. Pěkně se vybarvuje údajný spasitel sociální demokracie Bohuslav Sobotka. Když na něj prasklo, že zneužíval poslanecké náhrady a našetřil si na byt za sedm melounů, zareagoval jako správný žalobník z oslovské lavice a ukázal na ostatní poslance, že oni také kradou.

Při četbě aprílové zprávy, že zpěvák Jan Kalousek hodlá kandidovat na pražského

primátora a bývalý moderátor televizní Medúzy Aleš Juchelka na ostravského, vzpomněl jsem si na postřeh Williama Blakea: „Chtěli by vést, ač měli by být vedeni.“

V téhle souvislosti mě zaujal haitský hudebník Wyclef Jean. Nikoli křestním jménem, které mu otec, protestantský vzdělaný kazatel, dal po předchůdci Jana Husa Johnu Wycliffovi. Poprvé jsem si ho všiml, když s bratrancem Prasem a zpěvačkou Lauryn Hillovou založili trio The Fugees, které mixovalo hip hop a rap, a před třinácti roky jejich druhá výtečná deska *The Score*, již se prodalo přes 18 milionů kusů, dostala dvě Grammy.

Pak jsem ho přestal sledovat, ale před měsícem se připomněl odhodláním kandidovat na haitského prezidenta jako jeho strýc Raymond Joseph, velvyslanec v USA, a jiný muzikant Michel Martelly. Volební komise ho však nyní s dalšími čtrnácti uchazeči odmítla, protože v zemi před volbami nežil soustavně pět let (v devíti se odstěhovali do New Yorku). Napřed se s rozhodnutím smířil, ale včera oznámil, že to požene k Meziamerické komisi pro lidská práva. A složil ublíženou častušku *Vězněm volební komise*, kterou hned pověsil na blog. Nevím, co si o tom mám myslet.

Jsem krapet nedůvěřivý k profesionálním dobrodějům z řad rockerů, ať jde o Bona nebo o Stinga. Wyclef se také považuje za mesiáše. Právem se ovšem obává, že dosavadní slabošský prezident René Preval nějakými čachry zařídí, aby ho ve funkci nahradila jím řízená loutka. Jak hip-hoper poznamenal: „Zkouší být jako Putin v Rusku.“ Zejména mladé Haitany ale čtyřicetiletá hvězda přitáhla k politice, a pokud by šli k urnám, jen kvůli němu.

Kritikové mu vytýkají, že zneužil lednového strašného zemětřesení, při němž zahynulo přes 200 000 lidí. Herec Sean Penn

ho v tisku napadl, že sám se na místě neštěstí půl roku stará o postižené, ale Wyclefa nikde neviděl. Ještě horší je podezření, že peníze, poslané na konto jeho dobročinné nadace, ulil pro svou soukromou firmu, která je použila na předvolební kampaň. Navíc po něm jde bernák kvůli domu v New Jersey.

Možná by teď Wyclef měnil i s Liborem Ambrozem.

2. 9. 2010

Nejen o drbech

Původně jsem se chtěl věnovat nejzávažnější zprávě prvních zářijových dnů, což je samozřejmě kromě volby náležitého ombudsmana pondělní úprk nebezpečné šavlozubé šelmy medojeda z pražské zoologické zahrady. Musím však neprodleně reagovat na včerejší Poslední slovo Tomáše Baldýnského, i když by následující polemické věty zřejmě patřily na jinou stránku a mohou se jevit jako jaksi nekollegiální. Jde mi ale o obecnější věc.

Velice třesutý je již titulke Meloun vs. Rejže. Ach bože, to Ferda Michálků mě ve třetí třídě nazýval vtipněji Rýžek. A kamarád Boris Hybner ještě lépe – Rejček.

Baldýnský se zabývá mým nedávným nekrologem v LN na filmového publicistu a producenta Pavla Melounka. Základem textu je lživá věta: „Rejček Melounka minimálně posledních patnáct let nezdravil“, z níž si mne pak autor vybásnil jako „jednoho z jeho největších nepřátel“. Prosím pěkně, aspoň vidíte, jak lze vyrobit text na základě nějakého kavárenského tlachu. Takže, pane Baldýnský, s Melounkem jsem se zdravil minimálně pětatřicet let. Naposledy na červnové vernisáži jednoho našeho kamaráda. Ano, měli jsme spolu kdysi

drobný incident, ale s nebohým Pavlem jsme ho lehce smazali. Vycházejí ze lži, dobře naolejovaný psavec jede dál. V této souvislosti je zvláště nehorázná jeho věta: „Neodvážil bych se napsat drb o něčem, co se možná povídá, ale o čem vím kulový.“ Zároveň se tím Baldýnský odkopává. O kamarádech tedy mají psát nekrology jen kamarádi? Inu ano, jsme v českém filmovém rybníčku, že.

Velmi podpásovým trikem je vypíchnutí mé věty o Melounkově „přehodnocené orientaci“. Takže znovu a po tisíci, vážení svatoušci v čele s Baldýnským. Do nekrologu patří i to, že zemřelý slavný dědeček, tatínek a tchán seděl deset let za zpronevěru. I jeho sexuální orientace. Když před pětadvaceti lety zemřel herec Rock Hudson na AIDS, fanyanky se mohly zbláznit, protože netušily, že lepší muž je gay. A také se v nekrologích nepsalo, že zesnul na rýmu. Myslím, že do posmrtného profilu patří i členství v KSČ, neboť svědčí o něčem charakteru. To jsem také zmínil v kontextu s Pavlovým názorovým vývojem. A tady je jádro pudla. Vůbec se nedivím, že nejvíc kolem článku ječí předlistopadová soudružka z Rudého práva Věra Míšková. Kdyby bohorovný Baldýnský tušil, v jakém spěchu se někdy píší a odevzdávají texty do novin, pochopil by, že se může stát věčná chyba jako mé omylné přiřčení Havelkovy režie dokumentu o Brodském Melounkovi. Však jsme si to s Ondřejem za tepla hned vysvětlili a má u mě panáka sliovice, až se potkáme někde ve Velké nad Veličkou. Měl bych na oplátku vytahovat lapsy, kterých se dopouští Baldýnský při komentování Oscarů?

Partička devótních filmových psavců, co spolu mluví, však přechází do ofenzivy. Vyňálezce pojmu „Oscar za mejkap“ František Fuka na svém blogu přišel s vtípem jemu vlastním s návrhem, aby každý přispěvatel

napsal můj co nejhezčí nekrolog. Nejlepší dílo bude odměněno pytlíkem rýže. Hlásím se první.

9. 9. 2010

Dvě svíčky

Do Dušiček je ještě daleko, ale v tomhle nepříjemně ubrečeném počasí dnes musím zapálit dvě svíčky na památku mužů, na něž v posledních dnech hodně s vděčností myslím.

V pátek po poledni jsme se ve strašnickém krematoriu rozloučili s Rudolfem Pellarem. Když dozněl ze záznamu jeho nádherný rezonující hlas a ostatky začaly odjíždět do nekonečna, přítomní se dali do spontánního potlesku. Myslím, že ani Ladislav Špaček by to nepovažoval za faux pas proti protokolu.

Setkali jsme se pouze párkrát, ale dal mi víc než jiní, jež potkávám celý život. Když jsem potřeboval do článku něco upřesnit kolem překládání nebo americké literatury, vždycky byl připraven u telefonu, jen si někdy odběhnul zamíchat polívku. Nezapomenu, jak loni na trutnovském festivalu Open Air oznámil publiku: „Můžu vám zazpívat písničku, která vznikla, když mi byly čtyři roky?“ Spustil Weilova *Mackieho Messera* a mládež se mohla pominout. Nejvíc miluju Pellarovo podání starofrancouzského *Dezertéra* s nádherným textem Hanuše Jelínka (aneb Já na vojnu se dal, pro krásnou plavovlásku...), kdy skoro sedminutovou baladu pojal jako divadlo jednoho šansoniéra. Naposledy jsme se viděli za kuriózních okolností letos v únoru pozdě večer na malostranské refýži po křtu nějaké knížky. Tramvaj zatraceně dlouho nejela, až se konečně milostivě zjevil dispečerský vůz. Zvedli jsme se z lavičky,

a když teď hrají v Divadle Komedie *Spilání publiku*, my jsme s Mistrem také spílali, ale dopravnímu podnikovi, že neumějí oznámit, když někde spadne trolej. Cink, cink a ratata!

Právě dnes by se dožil sedmdesáti let Petr Čepek, a v pondělí to bude šestnáct let, kdy zemřel ve vrchlabské nemocnici. Koukám, co jsem tehdy napsal k Petrovým nedožitým šedesátinám a zjišťuji, že se moc nezměnilo a že bych se jeho rytířským odkazem po hlavách někdejších kolegů a kolegů revolucionářů mohl umlátit. Tenhle šašek prolezl od Listopadu šest parťáků, tamta hérečka se šklebí málem z každé reklamy a v porotě údajně zábavné televizní soutěže... Pakliže mi opět nebude někdo radit, jak se smí na někoho vzpomínat, vybavím si, že hned náš první rozhovor skončil průšvihem. Vyšel začátkem května 1980 v Záběru pod titulkem *Nebýt loutkou* a Petr se v něm poctivě zamýšlel nad hereckou profesí. Jenže fotografii jeho zachmuřené tváře dali na první stránku vpravo nahoru a bdělý cenzor odhalil, že se schválně mračí na snímek soudruha Husáka, umístěného vlevo.

Přeskočím čtrnáct let do posledních Petrových dnů. Zase sedíme u jednoho stolu, povídáme si o jeho těžké roli v právě dotočené Švankmajerově *Lekci Faust*, a jestli to není náhodou pokoušení ďábla a výzva na marný souboj s ním. Těžce nemocný si povzdechl: „Já, kterej dělal kotrmelce, teď málem nepřejdu ulici.“

V neděli večer se v Činoherním klubu, do jehož dějin se zapsal tolika velkými kreacemi, sejdou přátelé Petra Čepka, ale nebudeme slzet, naopak se potěšíme, že jsme s ním mohli pobýt na tomto světě. A na jeho hrob v Kalné mezitím určitě tiše přibudou další květiny...

16. 9. 2010

Balbínka slaví!

V sobotu pražská Baráčnická rychta zřejmě spadne. Bude se tam totiž slavit desáté výročí Balbínovy poetické hospůdky, k čemuž zahrají Radůza, Radim Hladík s Blue Effectem, Vladimír Merta, Jiří Schmitzer, Krausberry, Těla, Štěpán Kojan a Noha Band. Možná si řeknete, že takových jubileí je, ale Balbínka si vydobyla pověst zcela unikátního místa, kde se za zurčení piva a cinkání proslulé stranické slivovice prolíná hudba s politikou.

Netvrďte mi, že neexistuje *genius loci*. Když půjdeme proti proudu času, předtím místnosti ve vinohradské Balbínově ulici sloužily Armádě spásy, před listopadem 1989 tu sídlilo Řempe, ale do 50. let minulého století zde byl podnik U Zlatého litru, kde se scházela Červená sedma, kam chodíval Jakub Arbes a dle mnoha příznaků právě zde vznikla Strana mírného pokroku v mezích zákona!

Není tedy divu, že nedlouho po založení hospůdky tamtéž v noci na Nový rok 2002 vznikla Balbínova poetická strana, která hned šla do voleb. Do politických dějin naší země se zatím zdánlivě zapsala jen jako partička recesistů, ale která jiná parťák dokázala odstranit trapné řetězy kolem sochy svatého Václava u Muzea nebo při vleklých sporech kolem Kaplického neprodleně odhalit Balbínovu prozatímní národní knihovnu na Letenské pláni? Pakliže se nyní jeví být její aktivita utlumená, neboť nejde do žádných voleb, je to klamné zdání. Vězte, že vyčkává jako balbínští rytíři a až bude národu jednou fakt zle, probudí se, hněv odborářů proti ní bude jen větříček a jí nenáviděný ministr Kalousek se dočká oprávněných tepláků.

Atlasy, kteří nesou na ramenou tíhu balbínovského dění, jsou geniální guvernér Jiří „Buřinka“ Hrdina, z jehož pohnutého

životopisu vyjímám dávný pokus o podání budovy ÚV KSČ a čestně splněnou sázku, kdy mne musel odvézt na trakaři až na nový stadion Slavie do Edenu, a pokladník Petr Borka, žák Ivana Vyskočila na lidové konzervatoři a člen někdejšího amatérského souboru Kytka.

U amatérského divadla se ostatně potkali a drží se ho dodnes. V Balbínce jejich společnost, samozřejmě bez jakékoliv dotace, rok co rok uvádí pozoruhodné tituly a po Okudžavově *Putování diletantů* se jim naposledy výborně povedla adaptace Steinbeckova románu *O myších a lidech*.

Hlavní je ovšem muzika. Pestrá dramaturgie znamená dávkuje folkové matadori i začínající kapely a pod Krylovým stropním mottem „Nevěř ostatnému drátu, byť se stokrát tvářil jako stonek růže“ si málokdo troufne přijít s nějakou pózou nebo falší. Zejména při vystoupení stále nedoceněného rockera Petra Bubláka s jeho Strášídelným Elektrikbandem a písničkáře Oldy Novotné vládne obvykle nálada jak u stolu v dobré rodině. Mimochodem, první účinkující tu před deseti lety byla Ester Kočíčková, ale cestu si sem rád najde i Laco Deczi a koncem října přijede poprvé česko-americký jazzový baskytarista Petr Klapka. Od září se navíc rozjel nový cyklus *Poetický salon*, v němž Zbyněk Benýšek představuje spřátelené básníky.

Takže pánové, ať se vám daří nejméně dalších deset let.

23. 9. 2010

Kdo co Platil Slavii?

Ne že bych si neužíval žádných radostí. Především jsem byl například oblažen vynikajícím koncertem chicagské skupiny Wilco v Divadle Archa, při němž mě mimo

jiné pobavilo, že vedle charismatického zpěváka Jeffa Tweedyho famózní kytarista Nels Cline připomínal nevyspalého Jiřího Langmajera.

Nad mým bytím se však už několik měsíců rozprostírá temno. Zove se rigor mortis fotbalové Slavie. Připadám si, jako bych sledoval horor, v němž se má nevěsta, růžolí holka jako květ, nějakým trikem promění v tlející mrtvolu, které lezou z očních důlků červi a z rozevřených dásní zmije. Šíbrům z vedení se za pouhé dva roky z týmu, který obhájil titul a poprvé sbíral zkušenosti v Lize mistrů, podařilo udělat Varieté Praga, které už ani trapným spartanům nestojí za urážky. Trenéru Karlu Jarolímovi nikdo ty dva tituly nevezme. Dovedl ovšem ve své zpupnosti vymyslet systém, kdy obránci nebrání, záložníci jsou zálohou na infarkt a útočníci zásadně neútočí. Divím se skvělému brankáři Martinu Vaniakovi, jemuž v pondělí bude čtyřicet, že dávno nepraštil rukavicemi, neboť s ním kouč zacházel jak s nemocným leprou. Na holou Jarolímovu hlavu též právem padají jako kroupy absurdní nákupy zjevů typu Vasiljeviče, Abrahama, Trubily, Ivanovského, Besty, Seneckého, Kopice, Kysely, Vomáčky, neviditelného Kaufmana a dalších. Kdepak skončila jeho milená hráčská agentka Nováková a jakou roli hrál v realizačním týmu Slavie kumpán páně Rosena, zkompromitovaný sudí Lubomír Puček? A co je pravdy na tom, že když se, jako vždy, zpozdí hráčům výplaty, vždycky se najde aspoň jeden šibal, který si nechá něco za něco soupeřem „dorovnat“ leasing či hypotéku? To je, prosím pěkně, Slavia roku 2010. Abych opravil chorál, Bican, Puč a Plánička z nebe se dívají a pláčou, proto teď tolik leje.

Zatímco naši naivní fanoušci dělají trapný virvál kvůli hostování Bohemky v Edenu, uniká jim, že by měli bojovat proti ji-

ným lumpům. Kdo je osobně zodpovědný za hospodaření Slavie, jež vedlo ke stomilionovému dluhu vůči firmě ENIC? Komu Slavia a stadion patří? Stanislavu Grossovi, nebo Ferdovi Mravencovi? Jobovkám není zdaleka konec. Do křesla generálního ředitele Slavie se totiž v červnu vymrštil Miroslav Platil, který s ní neměl nikdy nic společného. Zato s předsedou představenstva Tomášem Rosenem jsou společníky ještě ve firmě RPR Trade, s. r. o. Jeho životopis samozřejmě začíná rokem 1990, přičemž by bylo záhodno zjistit, v jaké hodnosti pracoval u SNB před listopadem 1989 a kde získal titul JUDr. O jeho důvěryhodnosti svědčí fakt, že z funkce ekonomického náměstka pražského policejního šéfa zdrhnul, když ho jiný kujón, spartánský Petr Mach, obvinil z korupce a z nesplácení dluhů, a uvelebil se na fotbalovém svazu jako bezpečnostní manažer.

Klub jako jediný ze všech od roku 1965 nesestoupil z první ligy a mladí hráči zjevně touží po tomto zážitku. Pod vedením nového skvělého kouče Petrouše a po litem boji se Spartou B a Karvinou se pak má obrozená Slavia zase vrátit na výsluní. To bude radosti!

30. 9. 2010

Basketbalový přelud

Dosud jsem neměl důvod zveřejňovat svůj zcela nulový vztah k basketbalu. Nebudu ani teď předstírat, že jsem měl donedávna ponětí, že se pár let hraje na čtvrtiny. O pravidle 24 vteřin jsem si třeba myslel, že jde o omezení délky poslancovy interpellace. Na mužské košíkové (používá se to slovo vůbec?) jsem byl v životě jednou, počátkem devadesátých let, když ve Sportovní hale exhibovali Harlem Globetrotters.

O přestávce házel jistý náš tehdejší premiér šestky a za gaudia škodolibého publika nedal ani jednu. Potom zakňoural, že ten koš byl moc blízko... Ale to víte, že jsem si teď stříbro žen na mistrovství světa užil a dojalo mě, skoro jako když jsem den po finále v Malostranské besedě zase slyšel ve výborné formě zpívat uzdraveného a chodícího Vládu Mišíka. Kdypak v něčem opět budeme ve finále mistrovství světa? Považte, že na zeměkouli hází míč do koše 200 milionů ženských! Leda v korupci si to můžeme rozdat s Haiti nebo s Barmou.

Dodatečně se kaji z neznalosti a jako zamilovaný septimán si vštěpuji do paměti jména dravé včelky Hany Horákové, střelkyně Evy Vítečkové a dalších, přičemž mě nejvíc zaujala evidentní šoumenka Veronika Bortelová („jen“ 169 centimetrů, ale ďáblík, s těmi sponkami ve vlasech a tetováním na zádech), v celku všech těch úžasných dam a slečen pod vedením sympatáka trenéra Lubora Blažka. Když uvážíte, že za spoustu dřiny dostanou jen 200 000 na hlavu, a připomenete si, že pouze za modelování úvodního ceremoniálu neblaze proslulého loňského tunelářského MS v lyžování v Liberci tomu kašparovi L. M. dali lumpové kolem Neumannové půl melounu, pak hodně věcí v našem sportu páchne.

Možná má opatrnost k basketbalu pramení z jednoho dosti trapného zážitku z novinářských začátků. Získal jsem tip, že na jihočeském venkově žije na penzi bývalá členka našeho reprezentačního týmu basketbalistek, který byl druhý na mistrovství Evropy v Itálii v roce 1938, a coby mladý blb se tedy vydal do vesničky u Boro-
van. Léto sálalo s volume doprava, obilí žhnulo víc než na obrazech van Gogha a já měl po hodinové cestě pěšky od nádraží žízeň jak Bolek Polívka po premiéře. V chaloupce mě přivítala čilá sedmdesátnice a jala se vyprávět. „My jsme byly dobrá parta. Na

pivotu Máňa Tomášová, křídla Květa Vo-
tánková a Lída Korandová, rozehrávačka
Hanka Vochozková, už ani nevím, jak se
všechny holky jmenovaly. Přes Francouzky
jsme se dostaly raz dva, ale pak se nás něco
natrápily Polky. I když jsme ve finále nesta-
čily na Italky, pan prezident Beneš poslal
děkovnej telegram!“ To jsem si ani neza-
psal, to by Jihočeská pravda stejně ne-
otiskla. Přišlo mi ovšem divné, že pamětni-
ce nevytáhla album s fotografiemi. A tu
stříbrnou medaili prý ztratila při stěhová-
ní. S plným notesem jsem vyrazil po polích
zpátky na vlak. V redakci mi starší kolego-
vé jemně sdělili, že naše basketbalové re-
prezentantky nikdy na žádném takovém
mistrovství Evropy nehrály. A já dodnes
nevím, šlo o bláznivou stařenu, nebo o pře-
lud z horka?

Ještě že na to nedělní stříbro mám plno
svědků.

7. 10. 2010

Hora čínské duše

V souvislosti s nedávným udělením Nobe-
lovy ceny míru čínskému disidentovi Liou
Siao-poovi mě napadlo, co o téhle zemi
vlastně víme nebo chceme vědět. A co se
tam děje a kam to směřuje. Ledacos mohly
napovědět povzbudivé, byť opatrné signá-
ly, které vyslal účastník Fora 2000 polito-
log Fareed Zakaria v pondělním rozhovoru
s Petrem Peškem pro Lidové noviny. Třeba
jeho úvaha o tom, že tamní „režim chápe,
že k nějakým změnám dojít musí“.

Koho zajímají reflexe nedávné čínské mi-
nulosti, může si rychle doplnit vzdělání.
Letos se na zdejších pultech knihkupectví
(za obvyklého mlčení recenzentů) objevily
hned tři znamenité prózy, které se jí, byť

z exilové vzdálenosti, znamenitým způso-
bem věnují.

Když nepočítám dětský zážitek z *Opičí-
ho krále*, kterého jsem si vymodlil pod
stromček a dlouho se opájel krásnými ilu-
stracemi Zdeňka Sklenáře, nikdy potom
jsem beletrii od čínského autora nečetl. Te-
prve Euromedia Group – Odeon mi otevřel
oči, když před devíti lety v edici Světová
knihovna (teď má stý svazek, blahopřeji,
Jindřichu Jůzle!) vydal výborné *Čekání na
Lina*, za které Cha Tin získal Americkou
národní knižní cenu. Samozřejmě není je-
diný, kdo utekl po masakru na náměstí Ne-
beského klidu do USA, ale každý si ten ba-
tůžek vzpomínek přerovnával jinak. Příběh
ženatého lékaře, jenž se zamiluje do zdra-
votní sestry a musí čekat na rozvod sedm-
náct let, se rozvíjí v kulisách tzv. kulturní
revoluce a v dobové atmosféře strachu.

Víc natvrdo jdou *Ubožáci*, které v dubnu
připravil Knižní klub a napsala Yiyun Li,
další americká Číňanka. Děj musí nad-
chnout zejména aktéry Palachova týdne.
Na jaře 1979 se v provinčním městečku na-
jde pár stovek obyvatel, kteří veřejně vy-
sloví protest proti politickému procesu,
v němž dostala trest smrti mladá žena, bý-
valá fanatická revolucionářka a pozdější
disidentka. Hádejte, jak to s nimi může do-
padnout. Z úplně jiného soudku je skvělá
satira *Příživník*, v níž díky Knize Zlín po-
znáváme spisovatelku Geling Yan, jež to
vzala přes Ameriku na Tchaj-wan. Propuš-
těný dělník se omylem ocitne na tiskové
konferenci, kde ho považují za novináře,
a začne se živit přesně ve stylu legendární
Holubovy letky vymetáním rautů, kde se
navíc rozdávají „pozornosti za námahu“.

Konečně, vrcholný zážitek představuje
pětisetstránková *Hora duše* sedmdesátile-
tého spisovatele Gao Xingjiana, který žije
v Paříži a nejen za ni dostal v roce 2000
Nobelovu cenu. Academia ji vydala v mis-

trovském překladu Denise Molčanova. Zpověď běžence, který se pouští na deseti-měsíční cestu, je jakoby takovým čínským Kerouacem. Spí leckde a s lečjakými ženami, sbírá lidové písně a kontrolují ho místní tajemníci. Poeticko-filozofujícím textem o hledání identity ke všemu za chroupání melounových semínek prolétávají úžasní démoni. Pakliže někdo považuje mé dnešní téma za nemístně únikové před nastávajícími volbami, rád mu ocituji jednu větu z *Hory duše*: „Ani nejsilnější z draků nepokoří místního vládce hadů.“ Nuže, budme tedy u uřen silnými draky a vymetme místní provařené plazy!

14. 10. 2010

O hrůzných písničkách různě

Při vši případné účtě k Ondřeji Formánkovi jsem už dlouho nečetl v Lidových novinách tak povrchní a zcela nezasevěný článek jako jeho Nelidské verše v minulé příloze Pátek LN. Texty v naší populární hudbě jsou prý odjakživa hrozné, takže se pokusil „vybavit si aspoň některá slovní zvěrstva... která nás trýznila nebo pobavila“. Proč ne, jenže podle prazvláštního klíče, když předem vyškrtl „budovatelské a propagandistické kousky“, jako by většina normalizační spisby propagandistická nebyla. Blahopřeji mu k vynálezu nového muzikologického pojmu „hudební popkultura“. Pane, tam patří už dávno Beatles, Frank Sinatra i Elvis Presley!

Cimrmanovským rádcem se mu stal „rozhlasový publicista Josef Vomáčka“, který se plete v letech i ve jménech. Červenou aerovku nenazpíval Milan Chladil, ale nedávno zvěčnělý Rudolf Pellar a nemá nic společného s 50. lety, když vyšla na singlu v roce 1961. Vomáčkovo zesměšňování Aťky

Janouškové a jí zpívaného *Zázračného doktora* („Ú, í, u, a, á, tink tank, valavala bing beng“) je totálně mimo. Evidentně neví, že autor českého textu Zdeněk Borovec přesně dodržel originální refrén ze žertovné písně herce Rosse Bagdasariana, kde takhle hotentotsky (dnešním slovníkem monty-pythonovsky) „radí“ lékař muži, jenž se domáhá receptu, jak získat ženu, která ho nechce. Stejně postupoval znovu neprávem hanobený Borovec, když věrně přeložil původní slova songu Neila Diamonda coby *Nádherný chór* pro Karla Gotta. Ostatně „posuzování“ textů vytržením pár řádků ze souvislostí a mimo spojení s hudbou, jak činí Formánek a Vomáčka, považuji za hanebnost. Co je tím pádem za nesmysl ten „zlatý pohár s fermeží“ Jiřího Suchého?

Další podpásový trik článku. S výjimkou provařeného kýčáře Mirka Černého a nebohého Eduarda Pergnera nebyl Formánek schopen adresně jmenovat žádné jiné tvůrce největších textařských pitomostí. Cožpak si to psali zpěváci sami? Takže pro informaci, třeba citované Rezkovo stupidní *Přátelství* je od Pavla Žáka. Nepochopitelně není zmíněn obřadoman Jaroslav Machek, sadař *Poupat*, ani mistr poem *Únor* a *Lenin* Václav Hons, jenž zplodil *Dívku s citrónovou šálou* pro Vítu Vávru, ba ani zešílejší geograf Kotvaldova *Mumulandu* Pavel Cmíral. Stálo by za to připomenout, že kdysi slibný Zdeněk Rytíř skončil jako pachatel *Nejhezčího dárku* a *Zvonků štěstí*, někdejší mladosvětský redaktor Jan Krůta „říkal si Hurikán“ a „hrál kličkovanou“ s Daliborem Jandou, atd.

Když Formánek letmo zmiňuje i pár listopadových blábolů, proč vedle Osvaldové a ČEZu chybí Mládkova óda na prezidenta, jenž „stále je Jura, ač vlasy šedé, kdo by to řekl, že je mu šede“? Nevzrušil ho Jan Vyčítal a jeho *Dobry den, prapore* s Vlastou Parkanovou? Nechci radit, ale proč do té

povrchní ankety Píseň hrůzy netipovat Nohavicovu plačtivou častušku, jak bijí naše děti? Nebo národem milovanou Hutkovu *Náměšť* s rýmy žáka pomocné školy „moře-tváře“, „hora-víra“, „dálky-lásky“, „právo-slovo“, a jakžtakž aspoň „voda-svoboda“? Pojem „hrůzný text“ se dá brát vskutku různě...

21. 10. 2010

Z pestrého týdne

Pakliže se fejetonistovi tohoto sloupku Lidových novin stane, že jednou dostane kvůli státnímu svátku dovolenou jako já před týdnem, využije ji způsobem školního dítky, jemuž náhle odpadne hodina. Vychutnává volno, usedne do houpacího křesla, zapálí si viržinko, nalije hřejivý nápoj, protahuje se a najednou ho napadne, krindapána, o čem já vlastně budu psát příště?

Za těch čtrnáct dní absence se mi našťěstí seběhlo tolik zážitků, že nevím, kde začít. Tak třeba autogramiádou Deníčků čili Posledních slov. Pěkně jsme si po ní popovídali s Pavlem Bobkem, ale omylem zaměnil tašku a odnesl domů mou knihu s věnováním Pavlu Smetáčkoví. Co by řek' mu Houston, Houston, Houston??? Zval jsem i fotbalového obránce Ericha Brabce, ale omluvil se, že „mají na Spartě v posledních dnech trochu víc dusno, takže není čas“. Jiný pozvaný přítel z těchto kruhů Franta Cipro také nedorazil, ale chápu, že neměl náladu, jelikož už zřejmě tušil, že ho ta tunelářská svoloč, která teď vede Slavii a dělá tzv. nutné organizační změny, brzy vyhodí z funkce šéfa scoutingu. Režisér a dramatik David Drábek se mě ze samého slávistického zoufalství esemeskou zeptal, jestli

by nebyla kloudná cesta, kdyby Slavii koupil „Abramovič“ Kellner. Leda tak.

Jak jsem psal v sobotních LN, na týden do Prahy přijel z USA baskytarista Petr Klapka se ženou, zpěvačkou Zdenou. Nevíděli jsme se třicet let, ale jako bychom se rozešli včera. Hlavně se moc povedl jeho nedělní „křestokonzert“ v Balbínce, který skončil jamovým balábilem, v němž se zaskvěl dobrý kytarový brach Petr Bublák, jistota bluesových mejdanů Jiří Šlupka Svěrák a k hlasovým vyváděním s pí Klapkovou, první sopranistkou C & K Vocalu, se dal přemluvit i zprvu mrmlavý medvěd Jiří Cerha. Klapkovi s sebou přivezli i dvanáctiletou dceru Emmu, a jelikož jsem měl na návštěvě i mou Bětušku, vzal jsem obě slečny do nové budovy Národního muzea na Sbírku odkazů Jára Cimrmana. Docela jsem se zapotil, když jsem měl vysvětlit americké miss, která jinak umí docela dobře česky, co to bylo za velikána našich dějin. Při odchodu jsem se neovládl a napsal do návštěvní knihy, že se mu ze současníků blíží všestrannou genialitou snad jen pan prezident Klaus.

Nejzáhadnější zážitek týdne. Sedíme v naší hospůdce a vedle u stolu dřepí nějaká parta ještě starších dědků. Jeden jako by z obrazovky vypadl Jiřímu Jamborovi, což byl pro mladší čtenáře Das Gesicht Zelenkovy normalizační televize, předlistopadový šéfredaktor Hlavní redakce pořadů ze zahraničí, předtím neúprosný kritik imperialistické politiky USA, který při vyslovení jména Reagan dostával záchvaty, jenž přišel posílit Kavčí hory z ministerstva zahraničí, kam přešel jako kapitán I. správy StB v červenci 1972. A vzal si za ženu ke všemu Rusku. Tak byl to Jambor, nebo nebyl? Jeden vtipálek pravil, že se spíš podobal herci Václavu Tréglovi, ale ten přece dávno zemřel, že. Než jsme se stačili bolševika zeptat rovnou, mezitím nám uplách-

nul. Takže prosím vás, nepotkali jste také někde Jambora? A neviděli jste Bobíka?

4. 11. 2010

Ernest, který neuhnul

Ve vynikající satíře ukrajinského spisovatele Andreje Kurkova *Tučňák a smrt*, která mě zaujala nejen proto, že jejím smutným hrdinou je pisatel pravidelných nekrologů, říká okrskový milicionář Sergej: „Já nemám noviny rád. Vždycky mi zkazí náladu.“ Noviny za to ovšem nemohou, pokud v tom není nějaký škodolibý podnikatelský zájem, že dobré zprávy se v nich nacházejí obvykle v menšině, jsou vzácnější nad modrý Mauritius, zato jobovek je denně jak na setu.

Tento pošmourný týden začal strašlivou zvěstí. Rozhodně nechci předstírat, že znám všechny lidi na světě, ale vražda předního slovenského právníka Ernesta Valka mnou otřásla i proto, že na něj mám trochu netradiční osobní vzpomínku. Poprvé jsme se potkali při jednání naší sekce vnitřní politiky v prezidentské kanceláři, kam přišel jako tehdejší první federální předseda Ústavního soudu.

Lehce odbočím. Před blížícím se nekulatým výročím listopadové revoluce je záhodno připomenout, že změna režimu vygenerovala (ale fuj, už se vyjadřuji ministerským slovníkem, stvořila či objevila!) řadu do té doby neznámých kvalitních osobností, které se takřka přes noc staly politiky nebo se novou profesí za pochodu rychle doučily. Současné poslanecké rychlokvašky jim nesahají ani po kotníky, a jak říká strejda Raúl v Giardinelliho *Sedmým nebi*, jsou jako sumci, že hlava jim patří vyhodit. Ernest Valko byl rozhodně jedním z nejlep-

ších. Mimořádně erudovaný, vzdělaný, elegantní, vtipný, ke všemu si mě získal láskou k fotbalu.

Po dvaceti letech je čas ledacos odtajnit, zbavuji tedy sám sebe mlčenlivosti a rád prozrazuji, že aby nám z té haldy úřednické práce nepřeskočilo, občas jsme si chodili v podvečer zakopat na hřiště Správy tělovýchovy a vrcholového sportu federálního ministerstva vnitra do Stromovky. Po listopadu 1989 ji mimochodem vedl bývalý výborný útočník Sparty Jaroslav Bartoň, který se kdysi zapsal do *Guinnessovy knihy rekordů*, protože hned v první minutě svého prvního ligového utkání dal gól.

Musel to být pohled pro bohy, když proti sobě na trávníku nastoupili ostřílení internacionálové Ján Geleta, Václav Migas a proti nim nadšenci ministr Jan Ruml, jeho náměstek Martin Fendrych, prezidentův poradce Jiří Křížan, Rejžek a také generální prokurátor Martin Lauko a Ernest Valko. Pamatuji si ho jako rychlého, důrazného hráče, ale jednou po nějakém prudším souboji odkulhal. Já to fakt nebyl!

Se sympatiemi jsem pak z povzdálí sledoval jeho odvážné činy ve velkých stamilionových kauzách a tiše se radoval, že tenthle buldok jen tak někomu neuhně, jako tenkrát při fotbálku, i kdyby měl přijít o nohu. Nikdy by mě nenapadlo (nebo mě napadnout mělo?), že skvělý chlap s tváří krasavce z italského bijáku skončí právě jako v nějakém mafiánském filmu kulkou zákeřného vraha. Když už mám dnes citátovou slinu, nad Valkovým osudem se mi vybavuje úvaha z nedávno vydaného románu Philippa Claudela *Šedé duše*: „Dobří lidé odcházejí rychle. Všichni je mají rádi a smrt také. To jen darebáči mají hroší kůži.“

11. 11. 2010

Listopadoví oplzáci

Žádný strach, že by včerejší výročí 17. listopadu ulpělo na nostalgických uplakaných vzpomínkách. V minulých dnech se seběhlo hned několik událostí, které vypovídají o tom, jak vypadá naše demokracie a co za sebou vleče z minulosti. Praha dostala opravdu pěkný dárek v podobě velké koalice ODS a ČSSD. Jakuza v metropoli jása a otevírá šampaňské. Jako siamská dvojčata se tihle lumpové vždycky nějak dohodnou a v tom či onom triku té či oné politické strany se svorně přimknou k cecíkům dotací, zakázek, dozorčích a správních rad a náhlých změn územních plánů. Hanebné přerozdělení města do výhodných obvodů jim posvětil sprážený městský soud, modleme se tedy teď k Ústavnímu soudu.

MUDr. Bohuslav Svoboda u mě ztratil veškeré dosavadní sympatie, pakliže hodlá být loutkovým primátorem a dělat jim stafáž. Když ne se Zdeňkem Tůmou, s kým pak teď půjde krást koně? Zjevy typu Petra Hulinského, Borise Šťastného či Karla Březiny ani omylem necítí, že se arogantním opomíjením vůle voličů neliší od Miroslava Štěpána, jehož vypískali před jednadvaceti lety dělníci z ČKD, co nebyli děti. A už vůbec nemůže překvapit, že ostudnou koalici schvaluje hradní pán všech tunelářů.

Odskočil jsem si včera vpodvečer od psaní na demonstraci na Václavské náměstí. Byla krátká a úderná, viděl jsem na ní různé milé tváře kamarádů herců, muzikantů, novinářů, setrval v neformálních rozhovorech s několika čtenáři Lidovek a spěchal zpět s hřejivým pocitem, že spouště lidí není neblahý vývoj lhostejný. Na příkladu právě exhumovaného Tycha Braha vidíte, jak to dopadá, když se necháte otrávit.

S listopadovým odkazem a ztrátou paměti souvisí i nedávné úmrtí zřejmě nejznámějšího psychiatra Miroslava Plzáka.

Zatímco bulvár pečlivě sledoval denní režim novopečené vdovy, šel jí v patách objednávat pohřeb a zaskočil i na patologii, v nekrolozích chyběl dost podstatný fakt. Ostatně všimněte si laskavě, kdo na něj vděčně vzpomínal. Copak Radim Uzel a Jan Cimický, kteří sami nesou tolik másla na hlavě z minulého režimu, že by ho mohli vyvážet do rozvojových zemí. I ti, kterých si vážím nepoměrně víc, jako Jaroslav Zvěřina nebo Jeroným Klimeš, zavřeli oči a jali se tlachat o „v každém coulu gentlemanovi“.

Pokud se Plzákovi neprávem přiřkl výrok o zatloukání v případě manželských nevěr, pak se ale podle něj sverepě choval, když prasklo, že už od jara 1964, kdy se stal primářem, fungoval jako agent StB. Aby pod touto kuratelou neměl zelenou v nakladatelstvích, v televizi a na semaforských estrádách! Tragicky zesnulý spisovatel Jan Beneš napsal: „V rámci takzvané Akce spisovatel na mě byli nasazeni doktor Josef Nesvadba a doktor Miroslav Plzák... Plzáka by měla lékařská komora vyhodit, protože chorobopisy svých pacientů odevzdával Státní bezpečnosti. V jeho svazku, který mám okopírovaný, se dočtete, že již 22. srpna 1968 se iniciativně hlásil o další úkoly a byl odeslán do Mnichova. 12. září se vrátil a přinesl cenné poznatky z Rádía Svobodná Evropa. Nepěkný člověk.“ Tak jak to je?

18. 11. 2010

Jak jsem byl Zvolen

Když jsem nedávno naší stolní společnosti ohlásil, že jedu do Zvolena, nejmenovaný člen se hroutil. „Devět hodin vlakem?“ Bloud! Za tu dobu jsem na notebooku přeložil pár stránek životopisu Marca Eliota

Americký rebel o Clintu Eastwoodovi, jenž mám na hrbu k odevzdání, a přečetl skvělý román Hilary Mantelové z tudorovské Anglie *Wolf Hall*, za který loni dostala Bookerovu cenu a jehož 526 stran je přímo ideálních ke konzumaci do expresu Olše. Když jsem byl u popravy Thomase Morea, z jídelňáku vyskákali čtyři Vietnamci, neboť se polekali, že přejeli stanici Ostrava-Svinov.

V Žilině byl při přestupu čas na cigáro před nádražím s bezdomovci. Do partičky huličů se dostavil i mladík, jenž měl v podpaží tlustou knihu Konráda Kendíka *Nové receptury a technológia prípravy pokrmov v závodnom stravovaní*. Zřejmě ambiciózní kuchař. Pak nemilujte Slovensko.

Můj výlet spískal Boris Kršňák, nynější galerista pražské síně Artandconcept, slovenský zpravodaj Českého rozhlasu a jeden z mála slovenských chalanů, co podepsali Několik vět, jemuž mimochodem na dálku připíjím k jeho nedělním padesátinám australským červeným banrockem. Ve svém rodném městě pořádá už dvacet let k výročí 17. listopadu festival „Víkend atraktívneho divadla“. Program byl hoden názvu a já litoval, že jsem nemohl vidět GUnaGU a jejich představení *Som hot dog*, koncert Bez ladu a skladu s Mišom Kaščákem, který za bolševika provokoval slavnou písní o udávání, či *Polylóga* trnavského Disku v režii Blaha Uhlára. Já měl zavzpomínat na staré časy a předvést „novembrovú antidiskotéku“.

Omámen celodenní vlakovou jízdou jsem dorazil do ohavného Domu kultúry železnic. Však si ho postavili ruští okupanti, kterých ve Zvolenu bylo neúrekom, po srpnové okupaci zde totiž sídlila 30. Irkutsko-pinská motostřelecká divize a pluk, a doufali, že v něm budou navždy hulákat Alexandrovci. Jaký to střih, když jsem se z nástěnky u vchodu dověděl, že dnes ve

městě funguje velitelství vzdušných sil Slovenské republiky a místní ordinariát a děkanát vzdušných sil se nachází ve vojenské farnosti svatého Michala Archanjela, strážce to nebeského rytířstva. Tohle nevymyslí ani Monty Pythoni, natož zvolenský rodák Milan Lasica.

Poslechovka se snad nakonec docela povedla, byť v jedenáct večer jsem ji v životě nezahajoval. Zvolenčanům jsem pouštěl ledacos, co jsem si vzal s sebou do tašky; ukázky z nového skvělého alba *Hu* východočeského dua Dva, Vladimíra Mertu, Pepíčka Čechy i Tomáše Hanáka, jak s Lenkou Vychodilovou pje seniorskou dechovku. Po přestávce pak všehochuť, newyorské Klezmates, irské Chieftains, konžské paraplegiky Staff Benda Bilili, Kapelu ze wsi Warszawa, Dylana, jak skřehotá vánoční *Adeste Fideles*, italské čarodějnice *Le Asurd* a tuvinský nářez Yat-Kha. Když jsem na památku zavražděného Ernesta Valka zahrál Lennonovo *Imagine*, nastalo výmluvné ticho. V půl druhé jsme pak u borovičky s místním znalcem rozebírali naše oblíbené africké skupiny. Umím si představit horší oslavu 17. listopadu.

25. 11. 2010

Primátor je o tom

Nového pražského primátora docenta Bohuslava Svobodu, díky lidové tvořivosti nyní nazývaného přezdívkou „gynekoala“, jsem snad dosud živě mluvit neslyšel. Předevčirem při dramatickém jednání na magistrátu několikrát. Děkuji, stačilo. Mediální dojem z něj mám otřesný. Za zlověstně nepřívětivý kukuč, proti němuž vypadal James Cagney jako princezna Krasomila, samozřejmě nemůže. Ale to vyjadřování! Ten jeho slovník! Chudinka máma čeština,

jejímž je Svoboda věru nehodným synkem... Takhle se, prosím pěkně, vyjadřuje intelektuál, bývalý to prezident České lékařské komory, přednosta kliniky a děkan lékařské fakulty! Jako by si nabíflíval *Slovník floskulí* páně kolegy Vladimíra Justa.

Jakmile začal v úterý v poledne o přestávce před televizními kamerami koulet očima a kázat, že „demokracie je o tom... a demokracie je také o tom...“, pomyslel jsem si, že politika je hlavně „o“ dyslektických. Inu, čím častěji budeš mávat slovem demokracie, tím větším demokratem se určitě staneš. A prsit se poněkud neskromně vlastním bezúhonným šestašedesátiletým životem je, česky řečeno, ošajstlich. Upřímně panu docentovi přeji, aby se neobjevil nějaký zlovolný pravdoláskař, který by na něj vytáhl z minulosti třeba nějaký drobný úplateček.

Nedávné zkušenosti nám navíc velí dávat si velkého Johanna Sebastiana Bacha na všechny lékaře s motýlkem, co dostanou vysokou funkci. Případ Rath mluví za všechny.

Takže si to voliči ODS užijte s prvním náměstkem, provařeným Karlem Březinou, důvěryhodným asi jako prodloužení penisu z inzerátu. A ještě si někde do kontrolního výboru zvolte Lubomíra Ledla, předlistopadového tajemníka ÚV SSM. Mimochodem Rumlova vyšetřovací komise Federálního shromáždění k objasnění události 17. listopadu ho coby poslance označila za agenta StB s krycím jménem „Vlasta“. Bránil se u soudu a vyhrál, protože laici v taláru nezkoumali svazky. Dnes už je zřejmé, že v říjnu 1982 z kandidáta tajné spolupráce postoupil na důvěrníka s krycím jménem „Ondra“ a o dva roky později se stal agentem Vlastou. Nuže, s fízlem po boku za Prahu krásnější, primátore Svobodo!

Podobný případ teď řeší v Poděbradech, kde kdosi vytáhl na starostenského kandidáta Ladislava Langra jeho údajnou spolupráci s StB. Jako by nestačila jeho příčinlivá předlistopadová služba režimu ve zpravodajství Československé televize.

A venku zatím sněží a sněží a vločky padají nezadržitelně k zemi jak fotbalová Slavia. Co jsou proti zveřejnění soukromého rozhovoru Jaromíra Bosáka s Vladimírem Táborským o poměrech v ní americké diplomatické depeše na WikiLeaks? Tleskám rozhodnutí Petra Trappa prásknout za Edenem dveřmi a dát tuneláře typu Platila a Rosena k arbitráži. Na co čekají ostatní hráči? Kdyby to udělali všichni, prachy dozajista vysoudí a nemusí čekat na věčné sliby generálního ředitele, že „část dlužných prostředků bude vyplacena do konce tohoto týdne“. Nebo hned 30. února. Voni Platil, z čeho to zaplatěj, když jsou plajte?

Ježíšku, a do toho nám začal prosinec a já ještě nemám ani jeden dárek!

2. 12. 2010

O předvánočních večírcích

Docela se divím, že už dávno nějaký student fakulty psychologie (nebo folkloristiky?) nezpracoval diplomní práci na téma Předvánoční večírky. A že jich teď je, jak zfanfrnělých odborářů na ulici.

Z vědeckého zájmu jsem zatím pár akcí okusil. Všechny mají tu chybu, že na nich sice možná zaslechnete plno zábavných příhod, ale zapamatujete si leda jednu, jak kamarád házel na Tři krále z okna opadaný stromček a trefil domovnici, která si mu pak šla s vánoční koulí na hlavě domů stěžovat. Mohl jsem přispět anekdotou z dávných dob, kterak se v legendárním Diko Baru sešlo před Štědrým večerem pár

kumpánů, popili, popřáli si a po svátcích servírka marně pátrala po majiteli, jemuž patřil již veskrze nepoužitelný kapr v zapomenuté igelitové tašce.

Dnes je to ale úplně jinak. Lze přepokládat, že nastane situace, kdy na bujaré firemní akci, krize nekriže, Anča Vocásková, toho času manager-in-chief of the public relations podniku Tunnel, s. r. o., v nestřežené chvíli vyzvrátí na ředitele pošírovaného třeboňského pstruha s omáčkou z červené řepy, provensálskou klížku s farmářskou krájenou zeleninou, ba dokonce i grilovaného hlemýžďe v bylinkovém másle s glazírovaným jablkem à la hrabě de Bill, jelikož ji měla jako z praku, neboť do sebe střídavě lila jamesona s rulandou.

Duchapřítomní šéfové, předsedové správních a dozorčích rad, a vůbec tyto napakované osoby, krajně nenáviděné zbídačelým národem, jenž ovšem nyní bere supermarkety atakem, proti němuž jsou útočníci FC Barcelona hadr, zpravidla nenápadně odcházejí po úvodních přípitcích včas, aby neriskovali, že jim během kypícího večera dá pěstí zoufale rozkurážený podržžený, jemuž náhodou nadělili právě k Ježíšku padáka.

Miluji zvláště situace, kdy mě na rautu osloví podroušená osoba se zásadní existenciální otázkou: „Jste to vy?“ Než abych si šel ujasnit identitu do zrcadla na toaletu, rutinně odpovídám: „Jsem za a) Miloš Skalka, za b) svůj starší brácha, za c) Josef Klíma.“ Posledně jmenovaný snad promine, že jsem se nedávno neovládl a jedné naváté tazatelce přiznal, že jsem on, a nakecal jí, že jsme vytunelovali s Vladimírem Železným TV Novu, abychom získali prachy na muzikál pro Ivetu Bartošovou. Tak jsme se zasmáli, a teď vážně.

Pod tajícím sněhem zůstává špína. Komunistický vejškrabek z brněnské fakulty architektury Jan Snášel má stále tu drzost

soudit se s bývalými studenty o konstataování, jak se choval před listopadem 1989. Zcela s nimi sympatizuji, ale jdou na to blbě. Pakliže nedávno Ústavní soud správně rozhodl, že není proč skrývat členství soudců v KSČ, táži se, jak to asi vypadá s Městským soudem v Brně, který naposledy rozhodl ve Snášelův prospěch? Na internetu nenajdete totiž jméno žádného z nich, ani předsedy! Dovoluji si tedy veřejně požádat o odpověď ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila, co to je za lidi, jakoupak mají minulost a nechtějí ji zveřejnit. Jinak bych se mohl dopustit žalovatelného výroku, že tam funguje anonymní bolševická svoloč. Veselé Vánoce do Brna!

9. 12. 2010

Z knižních hvozdů

Pozítří se v příloze Orientace dozvíte výsledky vánoční ankety LN *Kniha roku*. Jsem na ně opět velice zvědav a napjat, jako jestli Plzeň na jaře vyhraje fotbalovou ligu. Na kom se úradek hlasujících shodne? Který pak svazek, jenž mi unikl, objeví, jako loni vítězného Josefa Kostohryze? Opět nyní prozradím, jaké tituly jsem s těžkým srdcem do finále nenominoval, ač by si to zasloužily. Z hygienických důvodů před závorku dávám bestseller pí Paroubkové a Gracílkovu a Nekvapilovu adoraci Jiřiny Švorcové.

Z domácí prózy mě letos nejvíc zaujal debut zpěváka Ivana Hlase *Za barevným sklem*, *Pravidla směšného chování* Emila Hakla a epitaf Jana Balabána *Zeptej se táty*. Potěšitelně rostou potřebné studie o normalizaci, viz sborník *Tesilová kavalérie* o tehdejších popkulturních obrazech, *Byl to jenom rock'n'roll?* Miroslava Vaňka, zabývající se hudební alternativou v komuni-